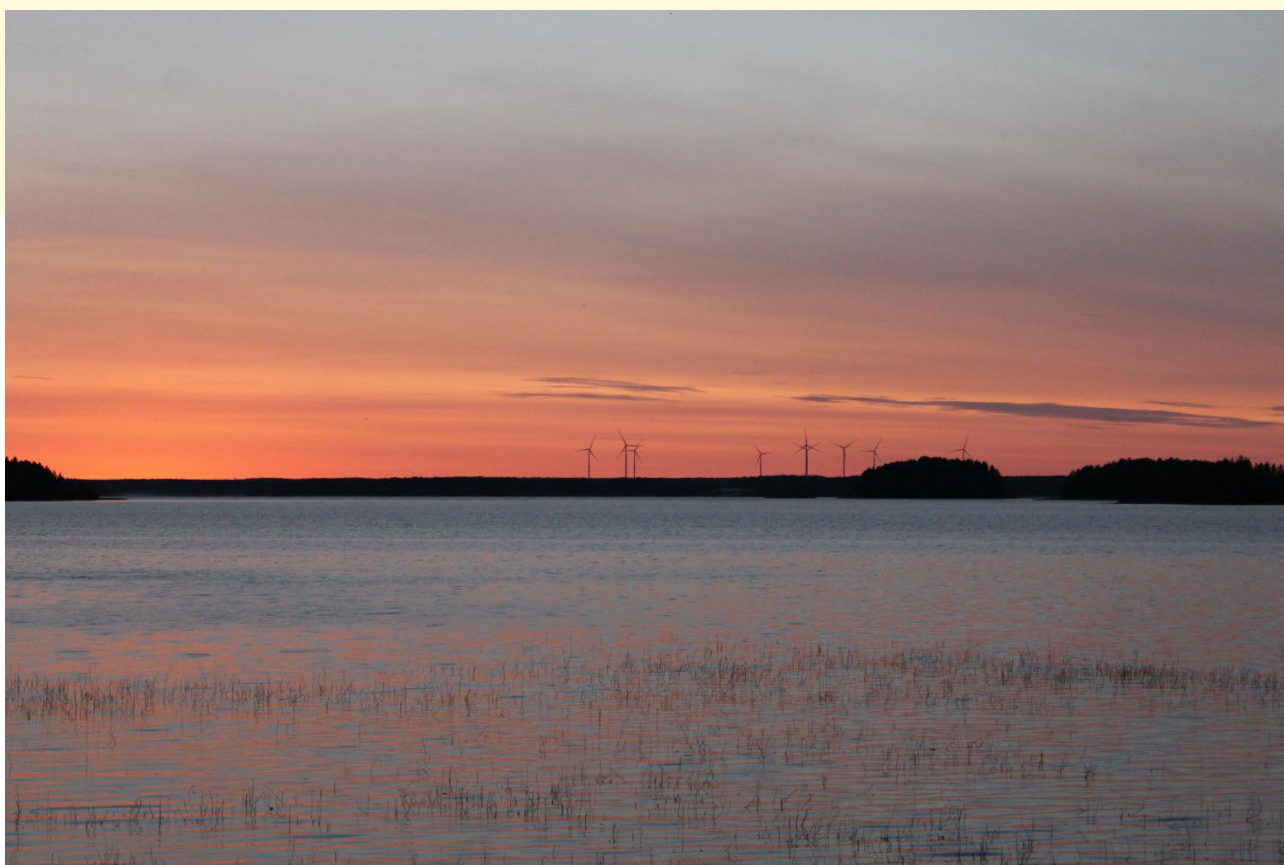

PERHON KUNTA

OSAVUOSIKATSAUS 1.1.2024–31.8.2024

Kuva: Jasmin Alanko

Kunnanhallitus: 21.10.2024

Kunnanvaltuusto: xx.xx.202x

SISÄLLYSLUETTELO

1. KATSAUS ALKUVUOTEEN	4
1.1. VUOSIKATE.....	5
1.2. VERORAHOITUS JA VALTIONOSUUDET	5
1.3. LAINAT.....	6
1.4. TOIMINTAKATE	7
1.5. VÄESTÖ	7
1.6. TYÖLLISYYS	7
1.7. TULOSLASKELMA	9
1.8. RAHOITUSLASKELMA.....	10
1.9. VEROTULOT.....	11
1.10. HENKILÖSTÖRAPORTTI	11
1.10.1. SAIRAUSPOISSAOLOT	11
1.10.2. SAIRAUSPOISSAOLOKERTYMÄ.....	12
2. KOKO KUNTAKONSERNI.....	13
2.1. PERHON KEHITYSYHTIÖ OY.....	15
2.2. KIIINTEISTÖ OY PERHON KARTANO.....	17
3. KÄYTTÖTALOUSOSA.....	19
3.1. KUNNANHALLITUS	19
3.1.1. VAALIT.....	20
3.1.2. YLEISHALLINTOPALVELUT.....	21
3.1.3. TUKIPALVELUT: HENKILÖSTÖHALLINTO, TOIMISTOPALVELUT.....	23
3.1.4. METSÄN HOITO JA -MYyntI.....	25
3.1.5. ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN.....	26
3.1.6. TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN	28
3.1.7. MAASEUTUPALVELUT	29
3.1.8. YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO (YHTEISTOIMINTA- JA KUNTAOSUUDET).....	31
3.2. SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	32
3.2.1. SIVISTYSLAUTAKUNTA JA HALLINTO	32
3.2.2. VARHAISKASVATUS	38
3.2.3. OPETUSPALVELUT	40
3.2.4. KIRJASTOPALVELUT	44
3.3. HYVINVOINTILAUTAKUNTA.....	45
3.3.1. HYVINVOINTILAUTAKUNTA JA HALLINTO	45
3.3.2. VAPAA-AJANPALVELUT	47
3.3.3. KULTTUURIPALVELUT.....	47
3.3.4. NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT	49
3.3.5. LIIKUNTA- JA VAPAA-AIKAPALVELUT.....	51
3.4. TEKNINEN LAUTAKUNTA	53
3.4.1. TEKNINEN LAUTAKUNTA JA HALLINTO.....	54
3.4.2. KIIINTEISTÖ- JA HUOLTOPALVELUT	56
3.4.3. YHDYSKUNTAPALVELUT.....	57
3.4.4. LIIKELAITOKSET	58
3.5. YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA.....	61
3.5.1. YMPÄRISTÖTOIMI.....	61
3.6. TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	63
3.6.1. TARKASTUSTOIMI.....	63
4. INVESTOINNIT.....	64
4.1. INVESTOINTIEN TAUSTAA	64

SISÄLLYSLUETTELO

5. SIOITUSTOIMINTA.....	65
6. ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	66
6.1. TILINPÄÄTÖSENNUSTE.....	71

1. KATSAUS ALKUVUOTEEN

Tuulivoimapuistojen kaavoitushankkeet selvityksineen ja lausuntopyyntöineen ovat työllistäneet paljon, erityisesti teknistä päävastuualuetta. Yleishallinnon osalta alkuvuodesta tarkasteltiin toimintoja taloushallinnon ja sivistyspäävastuualueen tukipalveluiden ja johtamisen avainhenkilöiden rekrytoinnissa.

Kunnan tytäryhtiöiden kiinteistönhoidon palvelut siirtyivät vuoden alusta Perhon Kehitysyhtiö Oy:n tuottamiksi, työnjohdon säilyessä teknisessä toimessa. Muutos ei ole aiheuttanut palvelukatkoksia asiakkaille. Nämä palvelut on tarkoitettu ulkoistaa perholaisille yrityksille vuoden 2025 alusta, mikäli tarjontaa löytyy. Alkuvuoden aikana on valmisteltu kunnan omistamien asuntoyhtiöiden sulauttamista ja osakkeiden keskittämistä Kiinteistö Oy Perhon Kartanon hallintaan.

Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen valmistelua on jatkettu valtioneuvoston 22.2.2024 tekemän päätöksen pohjalta. Työllisyyslautakunta on perustettu Kokkolan kaupungin organisaatioon ja kunnat ovat nimenneet varsinaiset ja varaedustajat lautakuntaan. Työllisyysalueen toiminta käynnistyy vuoden 2025 alusta.

Kunnanhallitus käsitteli helmikuussa viestintäkertomuksen vuodelta 2023 ja hyväksyi päivitettyt viestintäsuunnitelman, graafisen ohjeen sekä sosiaalisen median ohjeet kuntaorganisaatiolle. Kunnan viestintää on toteutettu hyväksytyin viestintäsuunnitelman periaatteiden mukaisesti.

Maaliskuussa kunnanhallitus allekirjoitti vuoden 2023 tilinpäätöksen, joka oli 67 196,04 euroa alijäämäinen. Alijäämästä huolimatta tilinpäätös oli parempi, kuin talousarviota laadittaessa arvioitiin.

Kunta ei käyttänyt koulukuljetussopimusten optiomahdollisuutta, vaan kuntarajojen ylittävien reittien liikennöinti päättyi kesäkuun 2024 alussa. Koulukuljetusten uuden kilpailutusten valmistelussa uudistettiin myös kunnan koulukuljetusperiaatteita, joissa tavoitteena oli kustannustehokkuuden parantamisen, huomioiden myös lasten ja nuorten liikkumisen lisääntyminen. Liikenneturvallisuuden parantamiseksi koulumatkoilla, kunnanhallitus esitti Ely-keskukselle nopeusrajoitusten tarkastamista kriittisiltä kohdilta Perhossa. Koulukuljetusten uudelleen järjestelyillä ja kilpailutuksella saavutettiin n. 100 000 euron kustannussäästö.

Liikuntahalli, keskuskeittiö ja ruokala investointi etenee, mutta arvioitua verkkaisemmin. Arvio hankkeen valmistumisesta on siirtynyt kevääseen 2025.

Helmikuussa valtuusto hyväksyi kokouksessaan "Koti Perhoon" tonttikampanjan käynnistämisen. Kampanjassa tarjotaan asuintonttia rakennetun kunnallistekniikan läheisyydestä 3 500 €:n hinnalla, sisältäen vesijätevesiliittymät. Asuintontteihin sisältyy 12 kk:n rakentamisvelvoite, jonka täytyessä on mahdollista lunastaa vapaa-ajantontti tai metsäpalsta 1 500 €:n hinnalla.

Toisen merkittävän kampanjan valtuusto hyväksyi huhtikuussa. "Kotikuntana Perho" -kampanja jakautuu kolmeen erilliseen bonusohjelmaan; Kuntaan muuttaneiden bonuspalkkio, opiskelijabonus, jolla kannustetaan alle 21-vuotiaita nuoria opiskelemaan Perhon lukiossa ja/tai suorittamaan työelämälähtöisen ammattitutkinnon perholaisessa yrityksessä ja säilyttämään kotipaikkanaan Perhon kunnan. Lapsibonusohjelmalla tavoitellaan syntyvyyden parantumista Perhossa. Kesän 2024 aikana valtuuston hyväksymät Koti Perhoon- ja Kotikuntana Perho –bonus kampanjoita markkinoitiin eri medioissa laajasti, niin valtakunnallisesti, kuin alueellisesti. Kunnan asukasluvun kehitys elokuun lopussa oli + 10 henkilöä verrattuna vuoden vaihteen lukuun.

Lauri Laajala, kunnanjohtaja

1.1. Vuosikate

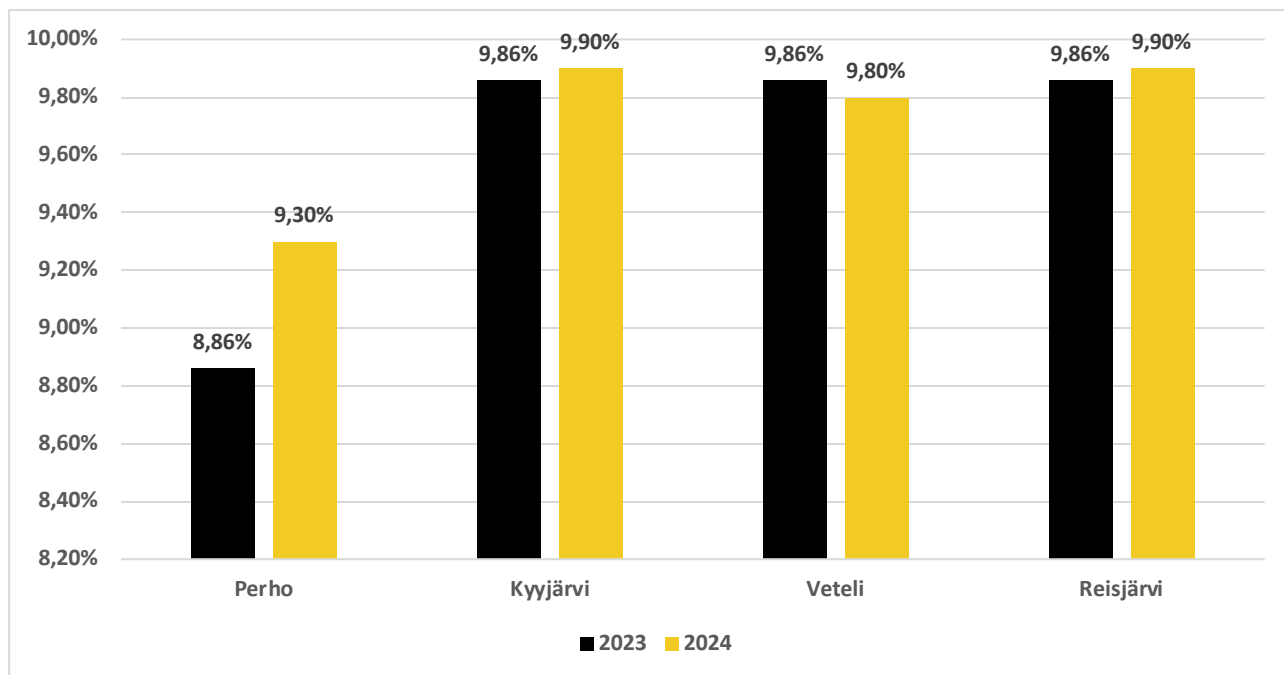
Vuosikate on 0,573 milj. euroa, (ed. vuoden vastaava luku oli 0,524 milj. €). Vuosikatteella pitäisi rahoittaa investointeja ja lainoja. Investointeihin on budjetoitu kuluvalle vuodelle 3,018 milj. euroa, joista suurin investointi on liikuntahalli 2,155 milj. euroa. Liikuntahalliin on mennyt elokuun loppuun mennessä 2024 1,319 milj. euroa. Kaikkiaan investointeihin on kulunut 1,534 milj. euroa, joka on 50,8 % budjetoiduista investointimenoista.

1.2. Verorahoitus ja valtionosuudet

Kunnan verorahoitukseen kuuluvat verotulot ja valtionosuudet.

Vuoden 2024 tuloveroprosentti tuli määrätä 0,10 %-yksikön tarkkuudella. Näin ollen kaikkien kuntien veroprosentit muuttuivat. Lisäksi heikkenevä taloudellinen tilanne antoi kunnille veroprosenttien nostopainetta. Perhon kunta nosti tuloveroprosenttiaan (+0,44) 9,3 %:iin, mutta se jäi edelleen verrokkikuntien (Kyyjärvi, Reisjärvi ja Veteli) tuloveroprosenttia pienemmäksi (-0,6).

KUNNAN JA VERTAILUKUNTIEN VEROPROSENTIT

Verotulokohtaan on talousarviossa ennakoitu 5 240 000,00 €.

Kuntaliiton elokuun 2024 veroennusteen mukaan Perhon kunnan verotulot arvioidaan olevan 5,190 milj. euroa. Tuulivoimaveroja arvioidaan kertyvän vähemmän kuin talousarviossa ennustettiin.

Verotuloja on saatu elokuun loppuun mennessä 3 256 659,51 €, mikä vastaa käyttöasteeltaan 62,15 %

KUNTALIITON JULKAISEMA VEROENNUSTE, ELOKUU 2024

Perho

1 000 €

Yhteenveto							
TILIVUOSI	2022	2023	2024**	TA 2024	2025**	2026**	2027**
Verolaji							
Kunnallisvero	6 745	3 433	3 598	3 434	3 588	3 809	3 849
<i>Muutos %</i>	1,6	-49,1	4,8		-0,3	6,1	1,1
Yhteisövero	1 070	665	605	583	619	660	696
<i>Muutos %</i>	0,9	-37,9	-9		2,4	6,6	5,5
Kiinteistövero	879	929	987	1223	983	983	983
<i>Muutos %</i>	7,4	5,7	6,3		-0,4	0	0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	8 695	5 027	5 190	5 240	5 191	5 452	5 528
<i>Muutos %</i>	2,1	-42,2	3,2		0	5	1,4

Vuoden 2024 talousarviossa valtionosuuksiksi on arvioitu 5 683 769,00 €.

Kunnanhallitus käsitteli 11.3.2024 (§ 40) Valtionosuuspäätökset vuodelle 2024. Kuntaliiton elokuun ennusteen mukaan vuoden 2024 valtionosuudet ovat yhteensä 5.399.702 €. Kokonaissumma on -284 067 € pienempi kuin talousarvio vuodelle 2024. Talousarvion 2024 laadinnan yhteydessä valtionosuuksien määrässä tapahtui virhe. Virhe oikaistaan talousarviomuutosten yhteydessä.

Valtiovarainministeriö on kirjeessään (VN/35661/2023) 8.4.2024 ilmoittanut, että vuoden 2024 kotikuntakorvauksen perusosaa korjataan, sillä VM on havainnut kotikuntakorvauksen perusosan laskennassa käytettävässä kustannuspohjan tiedonkeruussa virheitä, jotka vaikuttavat vuodelle 2024 vahvistettuun kotikuntakorvauksen perusosaan. VM:n lisätalousarvion myötä Perhon kunnan kotikuntakorvaustulot ovat 25.218 € ja menojen osalta -12.609 €. Kunnanhallitus käsitteli Valtiovarainministeriön muutospäätöksen kokouksessaan 19.8.2024 §:ssä 166.

Kotikuntakorvauksen perusosaa käytetään myös opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoiman rahoituksen yksikköhintojen laskennan perusteena, joten myös esi- ja perusopetuksen oppilaskohtaisiin lisiin on tulossa muutoksia, joiden vaikutus on positiivinen.

Valtionosuuksien elokuun lopun käyttöaste on 63,13 %.

1.3. Lainat

Jakson lopussa kunnan lainakanta on 19,502 milj. €. Asukaskohtainen lainamäärä saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tämänhetkisellä kunnan asukasmäärällä (2588), jolloin lainat ovat 7 535,53 euroa/asukas. Lyhytaikaista lainaa on elokuussa 900 000. Lainan eräpäivä 30.9.2024

Tilinpäätöksessä 2023 kunnalla oli lainaa 19,504 milj. euroa eli asukasta kohden 7 565,68 euroa. Aikaisempina vuosina otettuja lainoja on lyhennetty -902 384,00 euroa.

1.4. Toimintakate

Toimintakate saadaan laskemalla toimintatuottojen ja toimintamenojen erotus. Kunnassa toimintakate on tyypillisesti negatiivinen, koska suurin osa toimintamenoihin tarvittavista varoista saadaan verotuloista ja valtionosuuksista. Toimintakate ilmaisee sen osuuden toimintamenoista, joka jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Käyttötalouden ulkoiset menot ovat 152 470 € pienemmät ja tulot 308 287 € isommat edelliseen vuoteen verrattuna. Tästä syystä toimintakate on 460 757 € edellisvuotta parempi. Toimintakatteen toteutuminen on elokuun lopussa yli talousarvion, 66,88 %.

1.5. Väestö

Elokuun 2024 tilaston mukaan Perhon kunnan asukasluku on noussut kymmenellä vuoden alusta.

VÄESTÖTIEDOT

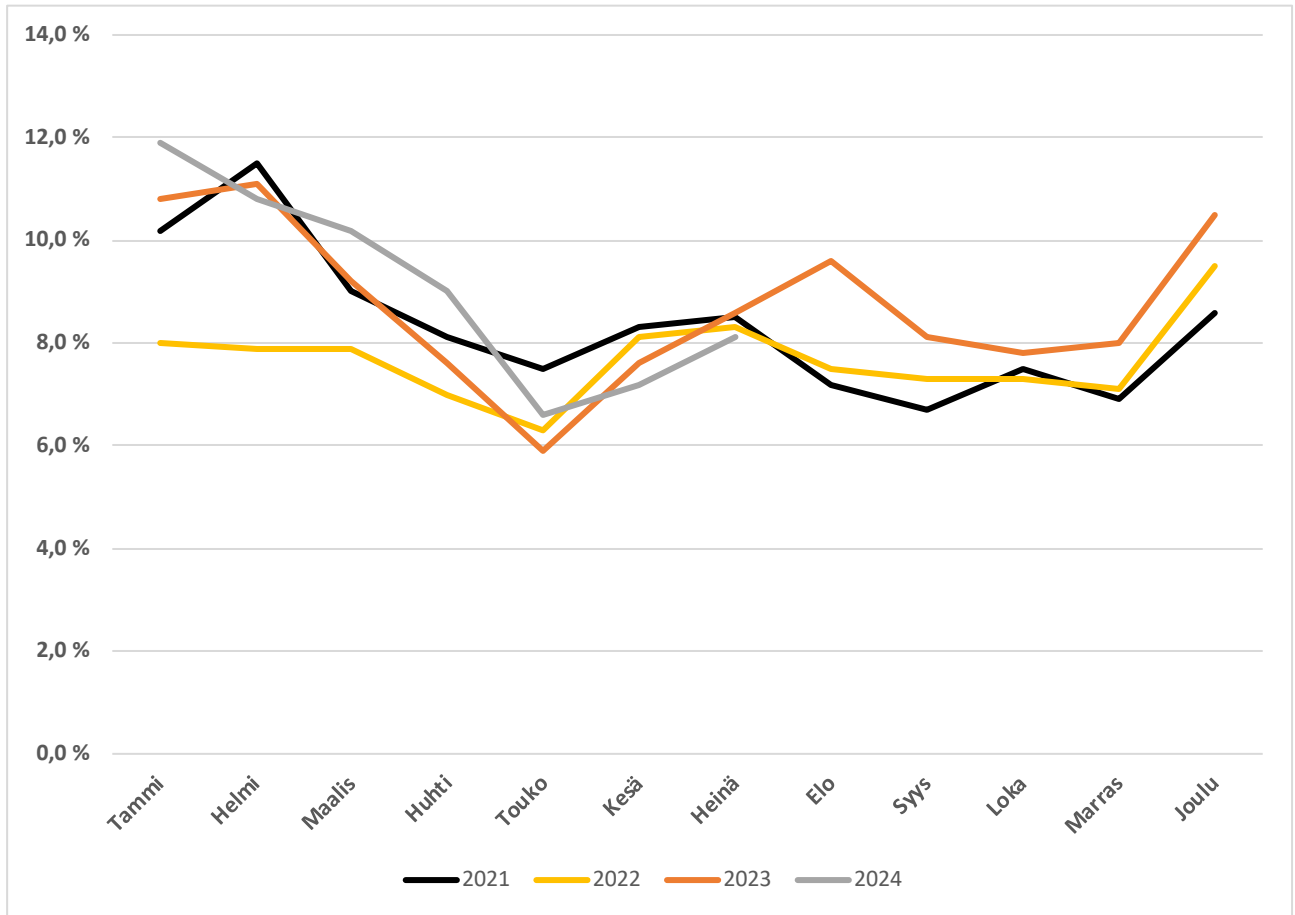
	2023	2024											
		Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
Kaustisen seutukunta													
Halsua	1 013	1 013	1 010	1 009	1 011	1 006	1 005	1 000	1 001				
Kaustinen	4 135	4 140	4 133	4 135	4 140	4 131	4 130	4 129	4 125				
Lestijärvi	682	679	679	679	673	677	677	660	656				
Perho	2 578	2 581	2 581	2 576	2 575	2 577	2 590	2 593	2 588				
Toholampi	2 850	2 846	2 848	2 844	2 836	2 838	2 849	2 846	2 827				
Veteli	2 936	2 933	2 935	2 945	2 949	2 948	2 939	2 936	2 933				
Kaustisen seutukunta yht.	14 194	14 192	14 186	14 188	14 184	14 177	14 190	14 164	14 130	0	0	0	0
Kase (pl. Perho)	11 616	11 611	11 605	11 612	11 609	11 600	11 600	11 571	11 542	0	0	0	0
Kokkolan seutukunta													
Kannus	5 249	5 248	5 259	5 267	5 275	5 264	5 261	5 271	5 251				
Kokkola	48 299	48 280	48 300	48 310	48 295	48 317	48 330	48 337	48 297				
Kokkolan seutukunta yht.	53 548	53 528	53 559	53 577	53 570	53 581	53 591	53 608	53 548	0	0	0	0
Keski-Pohjanmaa				67 765	67 754	67 758	67 781	67 772	67 678				
K-P:n osuus koko maasta	0,00 %	0,00 %	0,00 %	1,21 %	1,21 %	1,21 %	1,21 %	1,21 %	1,20 %	-	-	-	-
Koko maa	5 604 558	5 606 874	5 608 218	5 610 739	5 612 581	5 614 776	5 616 762	5 619 737	5 625 011				
Muut alueet													
Kalajoki	12 367	12 355	12 353	12 335	12 338	12 350	12 352	12 358	12 296				
Pietarsaari	19 473	19 483	19 482	1 949	19 519	19 549	19 545	19 538	19 467				

1.6. Työllisyys

Työttömyysaste on raportointikaudella laskenut Perhossa tammikuun 11,9%:sta heinäkuun 8,1%:iin. Työtömänä oli tammikuussa 118 henkilöä ja heinäkuun lopussa 80 henkilöä, joista kymmenen Perhon Pajan kirjoilla.

TYÖLLISYYSKEHITYS KUNNASSA

1.7. Tuloslaskelma

KUNNAN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	1-8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 082 487	997 200	690 314	69,2 %
Maksutuotot	81 253	136 450	31 414	23,0 %
Tuet ja avustukset	441 398	205 040	236 245	115,2 %
Muut toimintatuotot				
Vuokratuotot	967 900	1 075 334	591 994	55,1 %
Muut tuotot	42 616	54 960	24 742	45,0 %
Muut toimintatuotot yht.	1 010 515	1 130 294	616 736	54,6 %
Toimintatuotot yht.	2 615 653	2 468 984	1 574 708	63,8 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-5 985 651	-5 798 125	-3 924 016	67,7 %
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 216 637	-1 156 916	-802 217	69,3 %
Muut henkilösivukulut	-238 061	-253 916	-137 877	54,3 %
Henkilösivukulut yht.	-1 454 698	-1 410 832	-940 093	66,6 %
Henkilöstökulut yht.	-7 440 349	-7 208 957	-4 864 109	67,5 %
Palvelujen ostot				
Asiakaspalvelujen ostot	-91 889	-101 728	-106 475	104,7 %
Muiden palvelujen ostot	-2 831 924	-2 450 232	-1 698 983	69,3 %
Palvelujen ostot yht.	-2 923 813	-2 551 960	-1 805 458	70,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 313 209	-1 448 079	-808 675	55,8 %
Avustukset				
Avustukset kotitalouksille	-142 662	-194 000	-98 220	50,6 %
Avustukset yhteisöille	-170 987	-140 500	-65 755	46,8 %
Avustukset yht.	-313 649	-334 500	-163 976	49,0 %
Muut toimintakulut				
Vuokratulot	-137 354	-152 950	-101 957	66,7 %
Muut kulut	-55 897	-48 147	-29 714	61,7 %
Muut toimintakulut yht.	-193 251	-201 097	-131 671	65,5 %
Toimintakulut yht.	-12 184 270	-11 744 593	-7 773 890	66,2 %
Toimintakate	-9 568 617	-9 275 609	-6 199 182	66,8 %
Verotulot	5 026 710	5 240 000	3 256 660	62,1 %
Valtionosuudet	5 676 773	5 683 769	3 588 275	63,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	162 715	119 600	185 092	154,8 %
Muut rahoitustuotot	492 305	51 123	38 270	74,9 %
Korkokulut	-306 493	-468 234	-266 690	57,0 %
Muut rahoituskulut	-138 277	-192 000	-29 601	15,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	210 250	-489 511	-72 930	14,9 %
Vuosikate	1 345 116	1 158 649	572 823	49,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 415 859	-1 168 762	-866 829	74,2 %
Tilikauden tulos	-70 744	-10 113	-294 006	2907,2 %
Poistoeron muutos	3 548	0	0	-
Rahastojen muutos	0	10 113	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-67 196	0	-294 006	-

1.8. Rahoituslaskelma

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	1 345 116	1 165 449	572 823
Tulorahoituksen korjauserät	-8 694	-25 000	0
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 336 422	1 140 449	572 823
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-2 296 468	-3 568 000	-1 533 888
Rahoitusosuudet investointimenoihin	230 808	525 000	0
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	10 389	25 000	0
Investointien rahavirta yhteensä	-2 055 271	-3 018 000	-1 533 888
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-718 849	-1 877 551	-961 065
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 800 000	424 351	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 393 004	-1 100 000	-902 384
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	900 000
Lainakannan muutokset yhteensä	2 406 996	-675 649	-2 384
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	2 520	0	-8 992
Saamisten muutos	292 719	60 000	408 405
Korottomien velkojen muutos	-482 014	0	-121 822
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-186 775	60 000	277 592
Rahoituksen rahavirta yhteensä	2 220 221	-615 649	275 208
Rahavarojen muutos	1 501 372	-2 493 200	-685 858
Rahavarat jakson alussa	6 999 267		8 500 639
Rahavarat jakson lopussa	8 500 639		7 814 781

1.9. Verotulot

VEROTULOJEN ERITTELY

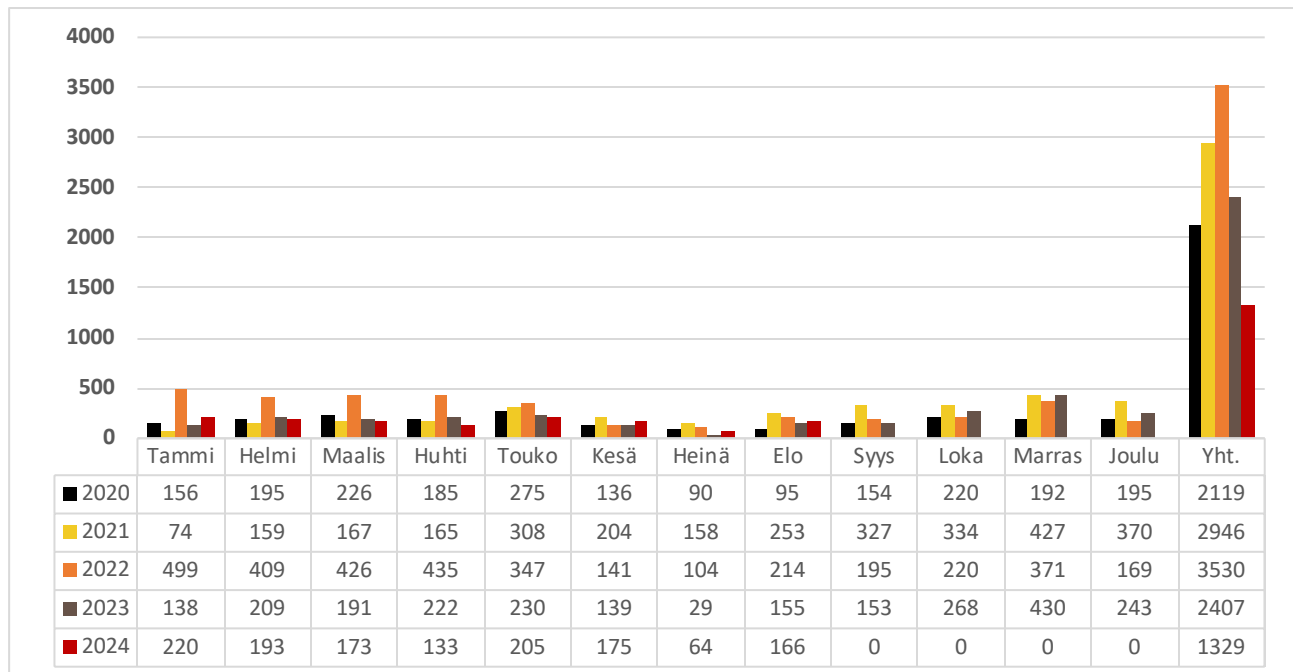
	TP 2023	TA 2024	1-8 2024	Käyttö-%
Kunnallisvero	3 432 857	3 434 000	2 318 256	67,5 %
Osuus yhteisöverosta	664 821	583 000	454 348	77,9 %
Kiinteistövero	929 032	1 223 000	484 055	39,6 %
Verotulot yhteensä	5 026 710	5 240 000	3 256 660	62,1 %

1.10. Henkilöstöraportti

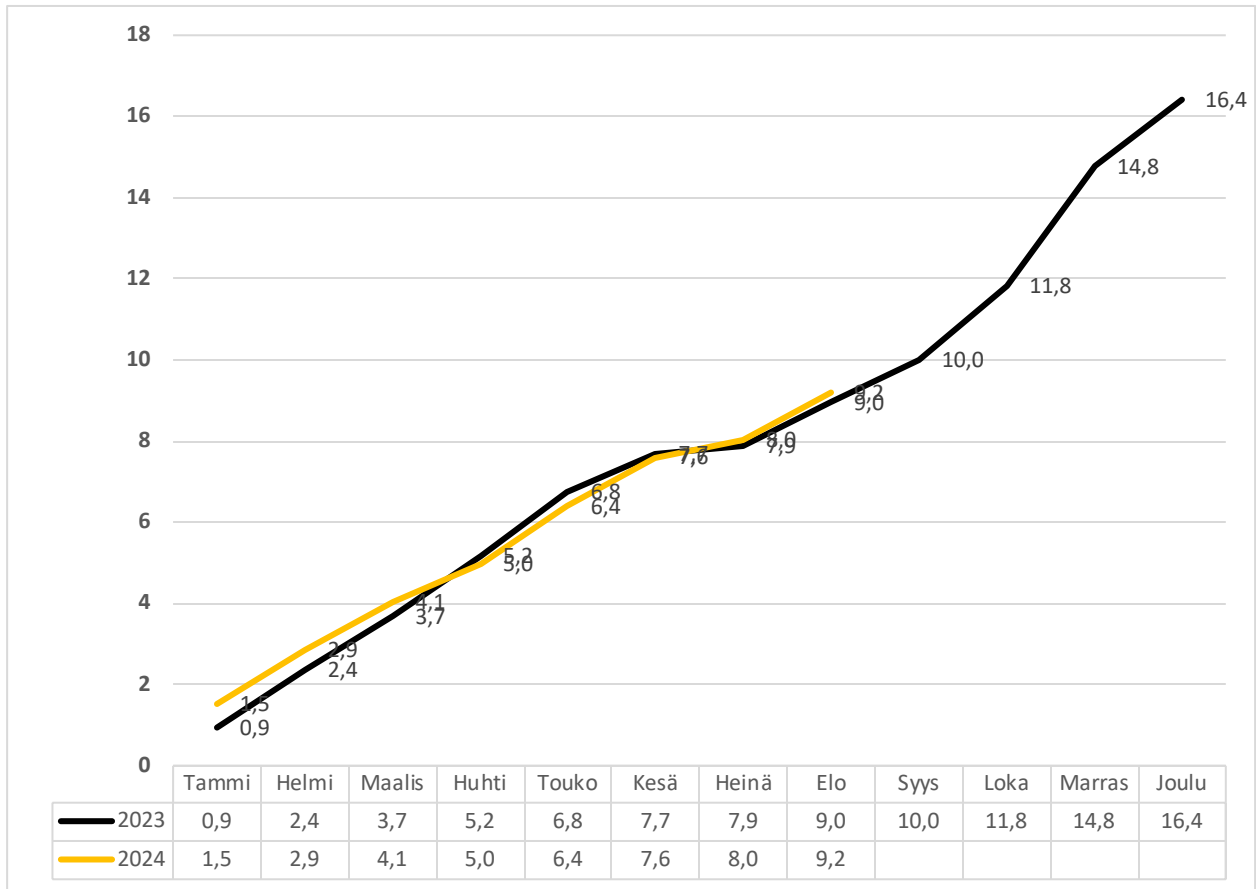
HENKILÖSTÖMÄÄRÄN KEHITYS

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
2023												
Kokoaikaiset	131	134	133	132	132	122	112	120	125	129	131	126
Määräaikaiset	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
2023 Yht.	152	154	153	153	153	143	132	141	145	150	152	147
2024												
Kokoaikaiset	126	127	128	128	127	117	115	118				
Määräaikaiset	21	21	21	21	21	21	17	27				
2024 Yht.	146	148	149	149	147	138	132	145				
Muutos	-5	-6	-5	-4	-5	-5		4				

1.10.1. Sairauspoissaolot

1.10.2. Sairauspoissaolokertymä

2. KOKO KUNTAKONSERNI

TILIVELVOLLINEN

Kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Kuntakonserniin kuuluvat vuonna 2024 seuraavat tytäryhteisöt: Perhon Kehitysyhtiö 100 %, Kiinteistö Oy Perhon Kartano 100 %, Perhon Opiskelija-asunnot Oy 100 %, As Oy Perhon Paroni 100 %, As Oy Perhonjo-
kiranta 60 % ja As Oy Rivihiekka 65,9 % sekä Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä ja Keski-Pohjanmaan liitto.

TOTEUMA

Konserniyhtiöiden raportointi tapahtuu puolivuositain. Ensimmäisen kerran kaudesta 1–6/2024
vuoden toisessa osavuosikatsauksessa.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Sujuvuudella taloushyötyjä

1) Kestävä kuntatalous

-Toimenpiteet: Käyttötalouden tasapainotus

-Mittari ja tavoitetaso: toiminnan sujuvoittaminen

-Toteuma: Toimintaa kehitetään jatkuvasti. Erityisesti toimenpiteitä on aloitettu asiakaspalvelun osalta ja taloushallinnon raportoinnin osalta. Lopulliset toimenpiteet raportoidaan tilikauden päättyessä.

2)

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: talousarviossa pysyminen

-Toteuma: Tilinpäätösennuste:

-toimintakate -0,188 milj.€ heikompi kuin talousarviossa

-verotuloja kertyy hieman arvioitua enemmän (+0,05 milj.€)

-vuosikate talousarviota heikompi (-0,109 €)

-tilikauden tulos talousarviota heikompi (-0,109 milj.€)

-tilikauden arvioidaan päättyvän alijäämäiseksi

Yhdessä hyvinvointi

3) Henkilöstön hyvinvointi paranee

-Toimenpiteet: Sairauspoissaolojen väheneminen

-Mittari ja tavoitetaso: sairauspoissaolojen määrä

-Toteuma: Sairauspoissaoloja raportointikaudella on 9,0 pv/ henkilö (1-8/2023: 9,2 pv/ henkilö)

4) Henkilöstön työtyytyväisyys

-Toimenpiteet: Henkilöstökysely

-Mittari ja tavoitetaso: työhyvinvointikysely ka 4/5

-Toteuma:

5)

-Toimenpiteet: Hyvinvointijohtaminen osaksi arkea

-Mittari ja tavoitetaso: toteutuneet koulutukset

-Toteuma:

6)

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: esihenkilöiden säännölliset tapaamiset

-Toteuma: Esihenkilötyöryhmä on kokoontunut 7 kertaa raportointikaudella.

---

7) Ympäristön viihtyvyys

-Toimenpiteet: Ympäristön siisteyden valvonta

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma:

Maineella vetoa ja työvoimaa**8) Kuntaimago**

-Toimenpiteet: Tapahtumakalenterin aktiivinen ja laajempi hyödyntäminen

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Kunta ja muut tapahtumien järjestäjät ovat hyödyntäneet kalenteria ilmoittaessaan tapahtumista.

9)

-Toimenpiteet: Tonttikampanjan toteuttaminen

-Mittari ja tavoitetaso: Kuntalaiskysely

-Toteuma:

10)

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: Asukasmäärän kehitys

-Toteuma: Asukasmäärä:

-08/2024 2588

Kuukausikohtaiset väestötiedot osavuosisikatsauksen kohdassa 1.5. Väestö

11) Työllisyys

-Toimenpiteet: Työllisyyden lisääminen

-Mittari ja tavoitetaso: työttömyysasteen seuranta kuukausittain talousraportoinnissa

-Toteuma: ei ole toteutunut täysin

2.1. Perhon Kehitysyhtiö Oy

YLEISTIEDOT

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on toimia kunnan alueella yritys- ja elinkeinotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi, sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen markkinoilla tapahtuvaa tilahallintaa. Kunnan elinkeinopolitiikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Perhon Kehitysyhtiö Oy pyrkii vastaamaan esille nouseviin tilatarpeisiin proaktiivisesti.

TOTEUMA

Raportointikausi 1-6/2024

Kiinteistöt ja tontit:

Partakoski (n. 6125 m², Ehta Groupin tuotantotilojen takana oleva tontti) Jukola (n. 4515 m², Kuivaamo-osuuskunnan vieressä oleva tontti) ovat rakentamisvalmiina. Hallitus asettanut tonteille m²-hinnaksi 3,50 €/m². Partakosken tontista on neuvotteluvaihe ja odotetaan investoijan ratkaisua sijoittumisestaan.

Myllykangas (n. 6325 m², Sami Syrjälä Oy:n ja LED-mainostaulun välissä oleva tontti), rakennuskelpoiseksi saattaminen n. kaksi kertaa kalliimpaa, kuin Partakoski ja Jukola tonteissa, johtuen kivikoulun purkuaineksen hyödyntämisestä em. tonteissa.

Tilojen vuokrausaste 30.6.2024 on 100 %.

Hirsikehikon siirtäminen Möttöseen kesäkioski toimintaan valmisteilla, tavoitteena toteuttaa syksyn aikana.

Yhtiö on myynyt vuoden 2024 alusta kiinteistöhoitopalveluita Perhon kunnan omistamille asuntoyhtiöille.

Kiinteistöhoitoon on palkattu palkkatuellinen työntekijä vuodeksi 2024.

Yritysten aamukahvitilaisuuksia on järjestetty raportointikaudella kaksi kertaa, 5.4.2024 ST1:llä ja 14.6.2024 Korjaamo Jouni Salmelan 20-vuotisjuhlien yhteydessä. Osallistujia yhteensä n. 25 henkilöä.

18.5.2024 järjestettiin Yritysten kevätkrillaus tapahtuma yrittäjäperheille Möttösen SEO:n rannassa. Osallistujia n. 20 henkilöä.

Suomen Yrittäjien järjestämään kunnallisjohdon seminaariin toukokuussa osallistuttiin yhtiön hallituksen piiristä aktiivisesti.

Keski-Pohjanmaan Yrittäjien pitkäaikaisen toimitusjohtaja Mervi Järkkälän läksiäisiin yhtiön edustaja osallistui yhdessä Perhon kunnan, Kokkolan kaupungin ja Kosek Oy:n edustajien kanssa.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Ideoista toimeenpanoon

1) Yritysten yhteistyön aktivoiminen

-Toimenpiteet: Kosek infot yrityksille ja toimialakohtaiset tapaamiset.

-Mittari ja tavoitetaso: Mittarina yhteensä 50 osallistujaa.

-Toteuma:

Sujuvuudella taloushyötyjä

2) Tilahallinta

-Toimenpiteet: Yhtiön omistamien teollisuustonttien Partakoski, Myllykangas ja Jukola markkinointi toimitilarakentajille.

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Neuvotteluja käyty Partakoski ja Myllykangas tonteista.

---

3)

-Toimenpiteet: Makrohallin tilojen remontointien jatkaminen tilojen vapautuessa.

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Makrohallin kaikki tilat ovat vuokralla.

4)

-Toimenpiteet: Neulomohallin omistusjärjestelyt siten, että kiinteistö siirtyy yhtiön omistukseen.

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma:

Yhdessä hyvinvointi

5) Tapahtumat ja tilaisuudet

-Toimenpiteet: Yritysten aamukahvitilaisuudet.

-Mittari ja tavoitetaso: Mittarina 6 tapahtumaa ja yhteensä 50 osallistujaa.

-Toteuma: Kaksi tapahtumaa, osallistujia yhteensä n. 25 henkilöä.

Maineella vetoa ja työvoimaa

6) Työllisyyden hoito

-Toimenpiteet: Osaajatarve- ja ”piilotyöpaikkojen” kartoitus alueen yrityksissä

-Mittari ja tavoitetaso: Mittarina kartoitus toteutettu (ei toteutunut 2023)

-Toteuma:

2.2. Kiinteistö Oy Perhon Kartano

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen. Vuoden 2022 alusta toteutuva yhtiöittäminen siirtyy pääosa kuntakonsernin omistamista vuokra-asunnoista Kiinteistö Oy Perhon Kartanon toiminnaksi. Olemassa olevien kiinteistöjen osalta vuokratasot tarkastetaan siten, että vuokra ei sisällä kunnan kompensatiota ja on markkinalähtöinen. Kunnan asuntopoliitiikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Kiinteistö Oy Perhon Kartano pyrkii vastaamaan esille nouseviin vuokra-asunto tarpeisiin proaktiivisesti.

Yhtiöllä on yhteensä 93 vuokra-asuntoa, jotka sijaitsevat Kirkonkylällä ja Oksakoskella.

PERHON OPISKELIJA-ASUNNOT OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön 7 vuokra-asuntoa sijaitsevat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY RIVIHIEKKA

Kunnan 65,9 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY PERHONJOKIRANTA

Kunnan 60 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY PERHON PARONI

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on kiinteistöyhtiön hallinta ja rakennuttaminen. Yhtiöllä ei ole omistuksessaan vuokra-asuntoja.

	Asuntojen lkm	Vuokra €/m ²	Sis. lämpö	Lämmitys- muoto
Kiinteistö Oy Perhon Kartano				
- Eeronkuja 2–4, rak. 1988–9	15	7,64	x	kaukolämpö
- Kiveläntie 855, rak. 2009	2	8,48	x	maalämpö
- Kiveläntie 855, rak. 1990–91	10	5,46		sähkölämmitys
- Keskustie 12, rak. 1977	10	7,66	x	kaukolämpö
- Kinniäntie 2–4, rak. 1982–84	19	7,58	x	kaukolämpö
- Jaakonkuja 6, rak. 1992–98	14	8,10	x	kaukolämpö
- Kalliontie 2, rak. 1986	5	6,32		sähkölämmitys

- Lehdontie 3, rak. 1989	8	6,42	x	kaukolämpö
- Vehmassuontie 16 A-E, rak.1989	5	7,42	x	kaukolämpö
- Vehmassuontie 16 B1-5, rak.2018	5	10,40	x	kaukolämpö
Perhon Opiskelija-asunnot Oy Riihikankaantie 1, rak. 2005	7	8,50–9,50	x	maalämpö
As Oy Rivihiekka Tuomaankuja 2, rak 1985–1992	yht. 9			
kunta omistaa 65,9 %	6	5,25		sähkölämmitys
yksityisillä 34,1 %	3			
As Oy Perhonjokiranta Vehtarinkuja 6	yht. 5			
kunta omistaa 60 %	3	10,00	x	kaukolämpö
yksityisillä 40 %	2			
Yhteensä kunnan omistamia	109			

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1. Kunnanhallitus

TALOUSLUVUT - KESKUSVAALILAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1-8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	4 430	5 600	8 635	154,2 %
Toimintakulut yht.	-8 070	-15 497	-16 227	104,7 %
Toimintakate	-3 640	-9 897	-7 592	76,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 640	-9 897	-7 592	76,7 %

TALOUSLUVUT - TARKASTUSLAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1-8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	0	0	0	-
Toimintakulut yht.	-24 556	-29 109	-18 500	63,6 %
Toimintakate	-24 556	-29 109	-18 500	63,6 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-24 556	-29 109	-18 500	63,6 %

TALOUSLUVUT - KUNNANHALLITUS (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1-8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	1 018 532	939 620	753 500	80,2 %
Toimintakulut yht.	-2 324 192	-2 199 192	-1 433 900	65,2 %
Toimintakate	-1 305 659	-1 259 572	-680 400	54,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-420	0	-26	-
Poistot ja arvonalentumiset	-20 201	-16 059	-22 508	140,2 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 326 280	-1 275 631	-702 934	55,1 %

3.1.1. Vaalit

TILIVELVOLLINEN

Keskusvaalilautakunta

YLEISTIEDOT

Vaalien tehtävänä on vaalilain mukaisesti järjestettävät vaalipalvelut Perhon kunnassa. Tehtävänä on mm. yleisen ennakköäänestyksen, laitos- ja kotiäänestyksen sekä varsinaisen vaalipäivän äänestyksen järjestäminen, äänestystuloksen laskenta ja vahvistus, tiedottaminen sekä vaaliorganisaation koulutus.

Vuonna 2024 on presidentinvaali ja Europarlamenttivaalit.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentinvaaleissa ja europarlamenttivaaleissa sekä ensimmäisissä aluevaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

TOTEUMA

Presidentinvaalit ja eurovaalit toimitettiin molemmat virheettömästi.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	1–8 2024
Äänioikeutettujen määrä	1998	1799	
Eduskuntavaalit/ äänestys-%	68,7 %		
Presidentinvaalit 28.1.2024, toinen kierros		kierros 1360	1. vaali 74,9 %
11.2.2024		2kierros 1217	2. vaali 66,6 %
EU-vaalit 6.-9.6.2024		583	30 %

TALOUSLUVUT - KESKUSVAALILAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	4 430	5 600	8 635	154,2 %
Toimintakulut yht.	-8 070	-15 497	-16 227	104,7 %
Toimintakate	-3 640	-9 897	-7 592	76,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 640	-9 897	-7 592	76,7 %

3.1.2. Yleishallintopalvelut

3.1.2.1. Yleisjohto ja talous

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala, vs. talous- ja hallintojohtaja Kirsi Kellokangas 1.1.-4.8.2024, talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen 5.8.2024 lähtien

YLEISTIEDOT

Tehtäväalue tuotetaan kunnanhallituksen alaisuudessa. Tehtäväalueeseen kuuluvat yleishallinnon palvelut (kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja toimikunnat, hallintopalvelut sekä toimisto-, talous- ja tietohallintopalvelut).

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valmistelee talouden sopeuttamisen vaatimat organisaatiomuutokset, valvoo eri toimielinten ja kuntakonsernin sekä liikelaitosten ja tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumista, edustaa kuntaa, käyttää puhevaltaa sekä antaa tarvittaessa ohjeita.

Kunnanjohtaja toimii viraston päällikkönä ja talous- ja hallintojohtaja yleishallinnon osastopäällikkönä, henkilöstöpäällikkönä ja palkka-asiamiehenä. Yleishallinto toimii kunnanjohtajan apuna kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston ratkaisovaltaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Kunnanjohtaja vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa kunnallisesta edunvalvonnasta ja yhteistoimintaosuuksista (Kuntaliitto, Keski-Pohjanmaan liitto ym.), kunnan asioiden tiedottamisesta sekä työmarkkinatuen kuntaosuuksista.

Riskit: Työ on asiantuntijasidonnaista ja vastaa kunnan hallinnon tukipalveluista. Henkilöstömuutokset ja mahdolliset pitkät poissaolot kuormittavat hallinnon tehtäväaluetta.

TOTEUMA

Raportointikaudella kunnanhallitus on kokoontunut kymmenen (10) kertaa ja käsitellyt yhteensä 160 pykälää. Kunnanvaltuusto on pitänyt neljä (4) kokousta ja käsitellyt 33 pykälää. Valtuusto on pitänyt raportointikaudella yhden valtuustoseminaarin, jossa käsiteltiin vuoden 2025 talousarviota sekä talous- ja toimintasuunnitelmaa vuosille 2026–2027.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Sujuvuudella taloushyötyjä

1) Toiminnan sujuvoittaminen kustannustehokkaasti

-Toimenpiteet: Tasapainotustoimenpiteiden toimeenpano

-Mittari ja tavoitetaso: Tilikauden tulos positiivinen.

-Toteuma: Tasapainotusohjelman linjaukset sisältyvät hyväksytyihin käyttötalousuunnitelmiin.

Tilinpäätösennusteen perusteella tilikauden tulos on negatiivinen.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	1–8 2024
Kunnanvaltuuston kokoukset	10		4
Kunnanhallituksen kokoukset	18		10
Taloushallintopalveluja käyttävät organisaatiot lkm	6		6

TALOUSLUVUT - YLEISHALLINTOPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	879	0	969	-
Toimintakulut yht.	-838 212	-747 001	-511 652	68,5 %
Toimintakate	-837 333	-747 001	-510 683	68,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-225	0	-11	-
Tilikauden yli-/alijäämä	-837 559	-747 001	-510 694	68,4 %

3.1.3. Tukipalvelut: Henkilöstöhallinto, Toimistopalvelut

TILIVELVOLLINEN

vs. talous- ja hallintojohtaja Kirsi Kellokangas 4.8.2024 saakka, talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen 5.8.2024 lähtien

YLEISTIEDOT

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää henkilöstöhallintoa. Henkilöstöhallinnossa hoidetaan omalta osaltaan lainsäädännön työnantajalle asettamia velvoitteita sekä toimitaan kunnan asiantuntijatahona henkilöstöasioissa. Henkilöstöhallinto vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa myös yhteistoiminnasta ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordinoinnista. Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin käsitellään yhteistyöryhmässä.

Työterveyshuollon palveluista vastaa Työplus Oy. Työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito.

Tehtäväalue hoitaa koko kunnan henkilöstön työterveyshuollon, yhteisen koulutuksen ja tyky- toiminnan. Kaikki kustannukset vyörytetään tilinpäätöksessä hallintokunnille henkilöstömäärän suhteessa.

Toimistopalveluiden tehtäväalue vastaa kunnan kirjanpidon, raha- ja maksuliikenteen, osto- ja myyntilaskutuksen, toimisto- ja it-palvelut palvelen kunnanhallitusta, kunnanvaltuustoa, kuntalaisia, hallintokuntia, viranhaltijoita, työntekijöitä sekä kaikkia kunnan yhteistyötahoja.

Kirjanpito sekä raha- ja maksuliikenne ovat siirtyneet vuoden 2023 alusta Järvinet Oy:n hoidettavaksi.

Tehtäväalueen tuottamia isännöinti- ja/tai kirjanpitopalveluja käyttävät myös kuntakonserniin kuuluvat Kiinteistö Oy Perhon Kartano, Perhon Opiskelija -asunnot Oy, As Oy Rivihiekka ja Perhon Kehitysyhtiö Oy, Asunto Oy Perhon Paroni sekä As Oy Perhonjokiranta.

Tehtäväalueella tulee suorittaa sille kuuluvat toimisto-, talous-, ja henkilöstöhallinto- sekä tukipalvelutehtävät mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti sekä hyvän asiakaspalveluperiaatteen mukaisesti. Tehtävänä on mahdollistaa tavoitteiden, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden onnistuminen sujuvilla ja tehokkailla sisäisillä palveluilla sekä osallistumalla aktiivisesti palveluprosessien kehittämiseen.

TOTEUMA

Tukipalvelut on toimineet raportointikauden aikana normaalisti.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Yhdessä hyvinvointi

1) Työhyvinvointi ja sairauspoissaolojen aleneminen

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: Henkilöstön työhyvinvointikysely ka 4/5

-Toteuma: Tammikuussa toteutettu työhyvinvointikysely, jossa sanallinen arviointia ei pyydetty. Vastaus % oli n. 70.

2) Työhyvinvointi ja sairauspoissa-olojen aleneminen

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: Sairauspoissaolot 10 pv/hlö/a

-Toteuma: Raportointikaudella sairauspoissaolokertymä on 9 pv/hlö.

TALOUSLUVUT - TUKIPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	848 581	814 620	585 559	71,9 %
Toimintakulut yht.	-828 216	-798 562	-563 036	70,5 %
Toimintakate	20 366	16 058	22 523	140,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-164	0	-15	-
Poistot ja arvonalentumiset	-20 201	-16 059	-22 508	140,2 %
Tilikauden yli-/alijäämä	0	-1	0	-14,0 %

3.1.4. Metsän hoito ja -myynti**TILIVELVOLLINEN**

kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Tehtävä: Metsän myynnin kilpailuttaminen ja metsänhoidollisten toimenpiteiden valvonta sekä tehtyjen metsäkauppojen toteutumisen seuranta, kiinteistöjen myynnin valmistelu (tontit ja palvelutuotannosta poistuneet kiinteistöt).

Kunnalla on omistuksessaan merkittävä metsäomaisuus. Metsänhoitosopimus Metsänhoitoyhdistys Keski-pohja ry:n kanssa käsittää 1.652 hehtaaria. Sopimuksella edistetään kunnan metsänhoidollisten tavoitteiden toteutumista ja se käsittää puukaupan ja metsänhoitotyöt.

TULOSALUEEN TAVOITTEET**Sujuvuudella taloushyötyjä**

1) Kestävä kuntatalous

-Toimenpiteet: Metsäomaisuuden kestävä hoitaminen ja talousarvion mukainen puun myynti

-Mittari ja tavoitetaso: Talousarvion toteutuminen puun myynnin osalta.

-Toteuma: Kunnanhallitus hyväksyi vuoden 2024 talousarvion mukaisen metsänmyynnin 15.4.2024 kokouksessaan.

TALOUSLUVUT - MAA- JA METSÄTILAT (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	168 255	125 000	163 314	130,7 %
Toimintakulut yht.	-20 944	-45 500	-19 479	42,8 %
Toimintakate	147 311	79 500	143 835	180,9 %
Tilikauden yli-/alijäämä	147 311	79 500	143 835	180,9 %

3.1.5. Elinkeinojen edistäminen

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Tehtäväalueeseen sisältyy: Yrityspalvelut ja hanketoiminta, Kuntamarkkinointi, Nuorten työllistämistuki ja Joukkoliikenne

Perhon Kehitysyhtiö Oy on Perhon kunnan 100 % omistama kehitysyhtiö, jonka perustehtävä on aktivoida kunnan elinkeinopolitiikkaa ja edesauttaa perholaisten yritysten ja kuntaan yritystoimintaa suunnittelevien toimijoiden menestymistä sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen tilahallinta ja kehittäminen.

Kosek Oy:n (Kokkolanseudun Kehitys Oy) elinkeino-/yritysneuvonta ja hankepalvelut (yrityskehittäjän asemapaikka Perho) tuottaa yritysten perustamis- ja rahoitusneuvontaa sekä kehittämishankeneuvontaa. Yhteistyö mahdollistaa perholaisten yritysten käyttöön koko Kosek Oy:n yrityskehittäjähenkilöstön osaamisen. Kosek Oy:n perustoiminnan rahoitus on n. 23,00 €/as.

Kehittämishankkeissa, joissa Perhon kunta on osarahoittajana, hallinnoivien yhteistyöorganisaatioiden (mm Kosek Oy, ProAgria Keski-Pohjanmaa, Centria ja Keski- Pohjanmaan koulutusyhtymä) projektihenkilöstö on käytettävissä projektikohtaisiin toimenpiteisiin alueen yrityksissä. Kuntarahoituksen peruste on kunnassa toimivan yrityksen-/yritysten osallistuminen kehittämishankkeeseen.

Kuntamarkkinointi on uudessa kuntastrategiassa keskeisessä roolissa, johon toimintavuoden aikana panostetaan aikaisempaa voimakkaammin ja systemaattisesti. Kuntamarkkinoinnin vahvistaminen koskee koko kuntaorganisaatiota ja -henkilöstöä. Viestintäsihteeri koordinoi kuntamarkkinointia ja kunnan viestintää viestintäsuunnitelman ja viestinnän vuosikellon toteuttamista yhdessä kunnanjohtajan kanssa.

Nuorten työllistämistuella ja kunnan kesätyöpaikkatarjonnalla pyritään mahdollistamaan mahdollisimman monelle perholaishelle nuorelle kesätyöpaikka kesän 2024 aikana.

TOTEUMA

Johtavat luottamushenkilöt osallistuivat yhdessä Perhon Kehitysyhtiön hallituksen jäsenten kanssa Suomen Yrittäjien toukokuussa järjestään Kunnallisjohdon seminaariin, jossa käsiteltiin ajankohtaisia kuntien elinkeinopolitiikan asioita ja verkostoiduttiin niin maakunnallisesti, kuin kansallisesti. Perhon kunta sai ensimmäisen kerran historiassaan tulokset Suomen Yrittäjien kuntabarometrissa, jolla kartoitetaan kuntien elinkeinopolitiikan tilaa. Perhon kunnan tulos kokonaisrankingissa Keski-Pohjanmaan maakunnan alueella toiseksi (3,42/5,0, maakunnan ka 3,18/5,0, maan keskiarvo 3,13/5,0) ja Keski-Pohjanmaan Yrittäjien toimialueella viidenneksi.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Ideoista toimeenpanoon

1) Yritysten yhteistyön aktivoiminen ja kasvuyritysten yritysryhmähanke (Perhon Kehitysyhtiö Oy)

-Toimenpiteet: Käynnistynyt yritysryhmähanke

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Perhon Kehitysyhtiölle myönnettiin haettu 5 000 €:n valmisteluraha yritysryhmähankkeen valmisteluun ja Kasvulla menestykseen -yritysryhmähankkeen rahoitushakemus jätettiin huhtikuun loppuun mennessä rahoittajalle. Myönteinen rahoituspäätös saatiin 17.6.2024 ja hankkeen toimenpiteet käynnistetään syksyllä 2024.

Yhdessä hyvinvointi

2) Työpaja toimii aktiivisesti ja laadukkaasti poluttaen asiakkaita työmarkkinoille/koulutuksiin

-Toimenpiteet: Käynnistynyt yritysryhmähanke

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Perhon Kehitysyhtiölle myönnettiin haettu 5 000 €:n valmisteluraha yritysryhmähankkeen valmisteluun ja Kasvulla menestykseen -yritysryhmähankkeen rahoitushakemus jätettiin huhtikuun loppuun mennessä rahoittajalle.

TALOUSLUVUT - ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1-8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	0	0	50	-
Toimintakulut yht.	-320 949	-307 972	-156 783	50,9 %
Toimintakate	-320 949	-307 972	-156 733	50,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-30	0	0	-
Tilikauden yli-/alijäämä	-320 979	-307 972	-156 733	50,9 %

3.1.6. Työllisyyden edistäminen**TILIVELVOLLINEN**

Kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Työmarkkinatuen kuntaosuus jää kunnan maksettavaksi/hoidettavaksi. Työllisyyden hoidon osalta yhteistyötä maakunnan kuntien välillä jatketaan Työllisyyden kuntakokeilussa Kokkolan kaupungin koordinoimana. Toimintaa kehitetään työvalmentajan johdolla yhteistyössä etsivän nuorisotyöntekijän ja kunnassa toimivien yritysten ja yhdistysten kanssa.

Toimitaan aktiivisesti TE2024 uudistuksen valmistelussa ja huolehditaan työllisyyspalvelujen kehittymisestä Perhossa.

Riskit: Työllisyyden hoidon tavoitteiden saavuttamisen riskinä on työttömänä olevan työvoiman osaamisen ja yrityksissä olevien osaamistarpeiden kohtaanto sekä pitkäaikaistyöttömien aktivoiminen työmarkkinoiden käyttöön ja osaamisen kehittäminen kysynnän suuntaan. Aktiivisella vuoropuhelulla yrityksiin ja työttömiin työnhakijoihin pyritään edistämään kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa sekä pitkäaikaistyöttömien aktiivisuutta elämänhallintaan.

TOTEUMA

Työllisyyden kuntakokeiluun liittyvä työvalmentaja on toiminut aktiivisesti ja toimintaan on osallistunut n. 15 henkilöä. Työllisyyden kuntakokeilun asiantuntijavastaanotto toimii Perhossa kunnantoimistolla pääsääntöisesti maanantaisin.

TE2025 työllisyysalueen uudistuksen valmistelu on jatkunut vastuukuntamallin pohjalta, jossa Kokkolan kaupunki toimii isäntäkuntana. Valtioneuvosto päätti 22.2.2024 Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen perustamisesta. Kokkolan kaupunki perustaa työllisyysalueen työllisyyslautakunnan, johon on valittu edustajat ja heille henkilökohtaiset varaedustajat kaikista alueen kunnista.

TULOSALUEEN TAVOITTEET**Yhdessä hyvinvointi****1) Työpajan aktiivinen toiminta**

-Toimenpiteet: Työpaja toimii aktiivisesti ja laadukkaasti poluttaen asiakkaita työmarkkinoille/koulutukseen

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Tammikuusta elokuuhun työmarkkinatuen piirissä olevien henkilöiden määrä oli hienoisesti noussut. Osa työmarkkinatuen piirissä olevista on Perhon Pajan asiakkaina.

TALOUSLUVUT - TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	817	0	3 608	-
Toimintakulut yht.	-182 910	-167 257	-103 521	61,9 %
Toimintakate	-182 093	-167 257	-99 912	59,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-182 093	-167 257	-99 912	59,7 %

3.1.7. Maaseutupalvelut

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala, maaseutuasiamies Seija Klemola

YLEISTIEDOT

Maaseutuelinkeinoviranomaiselle laissa säädettyjä tehtäviä hoitaa Maaseutuyksikkö KaseKa, johon myös Perho kuuluu. Maaseutuyksikön toiminta kuuluu hallinnollisesti Lestijärven kunnan maaseutulautakunnan alaisuuteen. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli

Jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Viranhaltijat siirtyvät tarvittaessa eri työpiteisiin tarkoituksenmukaisuuden ja asiakaslähtöisyyden perusteella. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kannuksen kaupunki, Perhon kunta sekä Kaustisen seutukunnan kunnat, Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Toholampi ja Veteli ovat solmineet maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen. Maaseutuasiamiehet ja johtava viranhaltija hoitavat maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) säädetyn lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetty viranomaistehtävät.

Tavoitteet ja tunnusluvut

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi. Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa.

Toimenpiteet

Hoidetaan maataloustukien käsittely säädösten ja ohjeiden mukaan. Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille. Tiedotetaan aktiivisesti kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista. Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaveriin. Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin. Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisen työpiteensä tyky-toimintaan.

Laatutavoitteet

Kunnan tavoitteena on, että maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksyty tilaan yhden kuukauden kuluessa maksatuksen esteenpoistumisesta. Tukihaun tallennukset tehdään maksajaviraston asettamassa määräajassa. Päätökset viljelijöille toimitetaan kuukauden kuluessa siitä, kun päätöksen lähettäminen on tietojärjestelmässä mahdollista. Takaisinperintöjen osalta tavoitteena on, että takaisinperintäpäätös tehdään 12 kuukauden sisällä takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.

Tuotantotavoitteet

Maaseututoimi pysyy annetussa raamissa.

TOTEUMA

Maatalouden avustus- ja kehittämismäärärahan jakoperusteet on vahvistettu kunnanhallituksessa 11.3.2024. Määräraha 8.500 € on varattu mm. omistajavaihdosneuvontaan ja erilaisiin

kehittämisen neuvonnallisiin tarkoituksiin. Lisäksi määräraha käytetään viljelijöiden työssäjaksamista ja ammatillista osaamista tukeviin koulutuksiin.

Maaseutuhallinto kuuluu hallinnollisesti Lestijärven kunnan maaseutulautakunnan alaisuuteen, eikä maaseutuhallinnolle ole asetettu Perhon kuntastrategian mukaisia tavoitteita.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	1–8 2024
Aktiivitulojen lkm	99		98
Peltoa viljelyksessä, ha	5749		5800
Aktiivituloilla peltoa keskim. ha	58,07		56,9
Maksetut tuet, milj.	4,8		5,1

3.1.8. Ympäristöterveydenhuolto (Yhteistoiminta- ja kuntaosuudet)

YLEISTIEDOT

Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluu valvoa ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Tämä tarkoittaa esimerkiksi puhdasta juomavettä, hyvää sisäilmaa ja turvallisia elintarvikkeita.

Ympäristöterveydenhuolto vastaa mm. asumisterveyden, elintarvikkeiden, tupakkalain, talous- ja uimavesien valvonnasta sekä eläinsuojelusta ja eläinlääkäripalveluiden järjestämisestä.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto vastaa näistä tehtävistä Kokkolan ja Kannuksen kaupungeissa sekä Kaustisen, Halsuan, Vetelin, Perhon, Toholammin, Kruunupyyn ja Lestijärven kunnissa.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon organisaatio koostuu:

Kokkolan kaupungin organisaatioon kuuluvasta ympäristöterveyslautakunnasta, joka on kuntien yhteinen lautakunta.

Ympäristöterveydenhuollon tulosaluetta johtavasta terveysvalvonnan johtajasta ja tämän alaisuudessa toimivista eläinlääkäreistä, terveystarkastajista ja muusta henkilöstöstä.

TOTEUMA

Ympäristöterveydenhuolto on toiminut suunnitellusti raportointikauden aikana.

Perhon eläinlääkärivastaanotto toiminta Neulomahallin tilassa on päättynyt.

3.2. Sivistyslautakunta

TALOUSLUVUT - SIVISTYSLAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	493 652	256 410	250 438	97,7 %
Toimintakulut yht.	-8 862 137	-8 584 133	-5 851 668	68,2 %
Toimintakate	-8 368 485	-8 327 723	-5 601 231	67,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-32 401	-40 038	-27 564	68,8 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-8 400 886	-8 367 761	-5 628 795	67,3 %

3.2.1. Sivistyslautakunta ja hallinto

TILIVELVOLLINEN

vt. sivistysjohtaja Kirsi Kellokangas 1.8.2024 alkaen ja sivistysjohtaja Anni Riihimäki 1.1. – 31.7.2024.

YLEISTIEDOT

Sivistyslautakunta järjestää perholaisten varhaiskasvatus, koulutuspalvelut ja kirjastopalvelut sekä vastaa siitä, että ne toimivat erityislainsäädännön edellyttämällä tavalla. Lautakunta huolehtii varhaiskasvatuslain (540/2018), lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (27/2019), perusopetuslain (628/1998), lukiolain (714/2018), vapaasta sivistystyöstä annetun lain (965/2017), kirjastolain (1492/2016) ja nuorisolain (1285/2016) mukaisista tehtävistä. Sivistyslautakunta vastaa lisäksi hallintokunnan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä kehittää ja uudistaa osaston toimialaa kunnan strategisten tavoitteiden suuntaisesti. Perhon sivistyspalvelut toimivat yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa ja vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen kanssa. Sivistyslautakunta toimii kehittämisestä ja periaatteista vastaavana toimielimenä perholaisten sivistyksen ja hyvinvoinnin tukemisessa.

Sivistyspalvelujen tarve on suuri suunnitelmakaudella tämänhetkisten ikäluokkien myötä ja se vaikuttaa varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen palvelutarpeeseen. Lainsäädännön muutokset lisäävät velvoitteita ja kustannuksia erityisesti varhaiskasvatuksen vastuualueella. Suunnitelmallinen kehittämistoiminta rahoitetaan pääasiassa hakemalla aktiivisesti hallinnonalan kehittämishankkeita.

Perhon kunnan talousohjelma vuosille 2023–2025 ohjaa toiminnan suunnittelua tulevaisuudessa ja se edellyttää rakenteellisia muutoksia sivistystoimessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää vuosille 2021–2023 aamu- ja iltapäivätoiminnan ja maksuttomien harrastusmahdollisuuksien vahvistamista koulupäivän yhteydessä. Perhon kunta on mukana vuoden 2023–2024 aikana harrastamisen Suomen malli hankkeessa. Vuoden 2023 alusta opiskeluhuollon palvelut ovat siirtyvät hyvinvointialueelle, ja tavoitteena on opiskeluhuollon vahvistaminen perusopetuksessa ja toisella asteella yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Esi- ja alkuopetuksesta muodostetaan kokonaisuus, joka mahdollistaa joustavan oppimispolun alun ja eri koulutusasteiden nivelvaiheita vahvistetaan. Lukiolain toimeenpanoa ja lukiokoulutuksen uudistusta jatketaan sisältäen ylioppilastutkinnon uusimiskertojen laajenemisen.

Oppivelvollisuuden jatkuminen 18 ikävuoteen asti ja toisen asteen maksuton koulutus aiheuttavat kunnille myös uusia kustannuksia. Perhon kunnan sivistystoimi on sitoutunut ITLA-yhteistyöhön ja työn tavoitteena on yhteisövaikuttavuuden lisääminen, johtamisen kehittäminen ja käytännön työn rakenteiden toimintakulttuurin kehittäminen. Sivistystoimen vastuualueiden johtamista vahvistetaan työhyvinvointia edistävillä

toimilla kuten tehtävänkuvien tarkennuksilla. Lukuvuoden 2023–2024 alusta jokaisella koululla on oma rehtori.

Riskit: Sivistystoimen tavoitteiden saavuttamisen riskinä on koulutetun työvoiman saatavuus ja pätevyys sekä varhaiskasvatukseen ja opetustoimeen. Talousarvion tavoitteiden saavuttamiseen liittyy riski palvelun tason laadun näkökulmasta. Aktiivisella toiminnan ja rakenteiden kehittämällä pyritään edistämään talousarvion tavoitteiden saavuttaminen taloussuunnitelmakaudella 2023–2025.

TOTEUMA

Sivistyslautakunta on kokoontunut viisi kertaa ja kokouspykälää on käsitelty 69.

Sivistyslautakunnan talousarvion käyttöaste on tasaisella toteumalla 66,7 %. Toteutunut toteuma 31.8.2024 on 67,3 %, mikä tarkoittaa, että budjetti on ylittynyt 50 000 eurolla. Kesällä maksetut kesälomarahat näkyvät sivistyksen talouden toteumassa ja loppuvuonna tilanne tasoittuu tämän osalta. Taloutta on silti seurattava tarkasti, pyrittävä vaikuttamaan siihen ja tarvittaessa vietävä määrärahojen ylittyminen hyvissä ajoin sivistyslautakunnan käsittelyyn.

Sivistyslautakunta on toteuttanut useita hankkeita suunnitellusti.

Kolme hanketta (OKM/277/520/2022, OKM 685/520/2022 ja OKM/ 320/ 520/2022) päättyivät vuoden 2023 lopussa ja loppuselvitys on tehty 31.3.2024 mennessä.

OKM/277/520/2022 hankkeen vaikuttavuustavoitteet näkyivät oppilasryhmäkokojen pienentämisenä perusopetuksessa sekä tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden erityissairaanhoidon tukitoimien vahvuutena. Yläkoulu sai myös lisäresurssia erityisopetukseen tämän hankkeen avulla. Yhteistyö ja sidosryhmätyö toteutettiin hankkeessa rehtoreiden johdolla. Hankkeesta on tullut lisäselvityspyyntö, johon vastataan syyskuussa.

OKM 685/520/2022 hankkeen tavoite on toteutunut varhaiskasvatuksessa ja hankerahan avulla vahvistettiin lapsen saamaa erityistä tukea varhaiskasvatuksessa. Erityislapset päiväkodilla ovat saaneet riittävät tukitoimet ja parempia palveluita. Henkilökunnan osaamista on vahvistettu koulutusten myötä hankerahoituksella.

OKM/ 320/ 520/2022 hankkeen toteutuneet vaikuttavuustavoitteet olivat edistää varhaiskasvatuksen tasaa arvoa edistäviä toimenpiteitä ja laadun kehittämistä yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Sidosryhmien yhteistyö ja vuorovaikutus toteutuivat varhaiskasvatusjohtajan johdolla ja se oli toimivaa. Sidosryhmätyön avulla järjestettiin hankerahoituksella koulutuksia varhaiskasvatuksen työntekijöille.

Yksi hanke (OKM/1072/520/2022) päättyi 31.7.2024 (6.10.2022-31.7.2024) ja loppuselvitys on tehtävä 31.10.2024 mennessä. Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022–2024 -hankkeen vaikuttavuustavoitteena on ollut koronaepidemiasta johtuvien vaikutusten tasoittaminen, lapsen oppimisen ja kehityksen tukeen liittyvien ongelmien ehkäiseminen ja oppimisen edellytysten parantaminen varhaiskasvatuksessa sekä oppimiseen, oppilaanohjaukseen, hyvinvointiin ja tukeen liittyvien ongelmien ehkäiseminen ja oppimisen edellytysten parantaminen esi- ja perusopetuksessa. Hankkeelle saatiin 60 000 € tuki ja Perhon kunnan omavastuu on 3 158 €.

Yksi hanke (OPH/50/5327/2021) sai jatkoaikaa vuoden 2024 loppuun asti (hankeaika 29.3.2022-31.12.2024). Hankkeesta tehdään loppuraportti 29.2.2024 mennessä. Vaativan erityisen tuen, ennaltaehkäisevän toimintamallien ja varhaisen tuen kehittäminen inklusiivisessa toimintaympäristöissä -hankkeen vaikuttavuustavoitteena on seutukunnallinen kehittäminen hyviä käytäntöjä jakamalla, yhteisellä

toimintamallilla poissaolojen puuttumiseen sekä osaamisen vahvistaminen TCM koulutuksella. Hankkeella tavoitellaan nuorten osallistamista ja kouluikämmättömiä lapsia ja nuoria. Hankerahoituksella on palkattu kaksi hankekoordinaattoria loppuvuodeksi 2024. Hanke on kuntien yhteishanke (Kannus, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli), jota hallinnoi Perhon kunta. Hankkeelle on saatu 60 000 € tuki ja omahoitus on 6 667 €, josta Perhon kunnan osuus on 943 €.

Yksi hanke (OKM/131/520/2024) on alkanut 17.4.2024 ja se kestää kolmen vuoden ajan (hankeaika 17.4.2024 -31.12.2027). Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027-hankkeen vaikuttavuustavoitteena on tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja lähikouluperiaatteen sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistaminen sekä oppimisen, hyvinvoinnin ja lähipalvelu- ja lähikouluperiaatteen sekä lapsen ja oppilaan oikeuden välttämättömään ja riittävän varhaiseen tukeen edistäminen. Hankkeessa palkataan lisähenkilöstöä varhaiskasvatuksen lapsiryhmien suhdelukujen pienentämiseksi sekä esi- ja perusopetuksen ryhmien jakamiseen tai jakotunteihin. Hankkeelle saatiin 150 000 € tuki ja Perhon kunnan omavastuu on 12 500 € kolmen vuoden ajan. Syksyllä 2024 hankerahoituksella on palkattu kolme henkilöä.

Yksi hanke (66/170/2024) on alkanut 20.5.2024 ja se kestää ensi vuoden loppuun (hankeaika 20.5.2024-31.12.2025). Loppuselvytys on toimitettava viimeistään 31.03.2026. Kerhot kuntoon -hanke on koulun kerhotoiminnan tukemiseen. Koulun kerhotoimintaa toteutetaan koulupäivinä osana koulun toimintaa ja se on tarkoitettu kerhojen toteuttamisesta aiheutuviin välittömiin kustannuksiin. Rahoitus on tarkoitettu pääsääntöisesti vuosiluokille 3.–9. Hankkeelle saatiin 7 000 € tuki ja Perhon kunnan omavastuu on 3 000 €.

Sivistyslautakunta on vienyt eteenpäin sivistystoimen johtamisen kehittämistä suunnitelmallisesti. Sivistystoimen johtamisen muutoksen seurauksena molemmissa alakouluissa ovat toimineet omat rehtorit syyslukukauden käynnistyttyä elokuussa. Möttösen koulun rehtorin virkavalinta tehtiin lautakunnassa huhtikuussa. Sivistysosaston johtotiimi on kokoontunut säännöllisesti kerran kuukaudessa, ja kokouksia on ollut tällä aikavälillä viisi. Toiminnan johtamista on haastanut yläkoulun ja lukion rehtori irtisanoutuminen 14.3.2024. Uuden rehtorin rekrytointi aloitettiin välittömästi ylimääräisessä sivistyslautakunnan kokouksessa 19.3.2024. Sivistysjohtaja teki järjestelyjä rehtorin sijaisuuden toteuttamiseksi kevätlukukauden loppuun. Työtä jaettiin siten, että vt. yläkoulun ja lukion rehtorina toimi lehtori Felix de Silva. Rehtori hoitaa arkityön ja tulevan lukujärjestystyön toteutuksen. Henkilöstösihteeri ja sivistysjohtaja ovat hoitaneet yhteistyössä henkilöstöasiat, ja niihin kuuluvat päätökset sekä sivistysjohtaja on hyväksynyt yläkoulun ja lukion laskut sekä tarvittavat oppilaspäätökset ajanjaksolla 1.4.2024 alkaen kunnes uusi rehtori aloittaa. Uusi rehtori aloittaa 1.8.2024 virkatyössään.

Yläkoulun ja lukion rehtorin rekrytoinnissa ilmeni kesän 2024 aikana haasteita, kun rehtoriksi valittu perui tulonsa 12.7.2024 lähettämällään ilmoituksella. Aiemmin rehtoriksi valittu oli ilmoittanut sähköpostilla 29.5.2024 ottavansa viran vastaan ja vahvistanut vielä tiedon 5.7.2024 lähettämällään sähköpostilla. Perhon kunnan hallintosäännön mukaan vastuualueen esihenkilöt ottavat sijaisen tarvittaessa enintään kuuden kuukauden ajaksi talousarvion puitteissa. Sivistysjohtaja kutsui 22.7.2024 viranhaltijapäätöksellä § 32/2024 yläkoulun ja lukion rehtorin virkaa määrääjäksi 1.8.2024—31.1.2025 hoitamaan Eeva Kumpulaisen.

Perhon kunnan sivistysjohtaja irtisanoutui sivistysjohtajan virasta 1.8.2024 lukien. Vt. sivistysjohtajana toimii elo-lokakuun 2024 ajan Kirsi Kellokangas, joka toimi talous- ja hallintojohtajan viransijaisena elokuusta 2023 elokuuhun 2024 välisenä aikana. Kunnanhallitus aloitti 10.6.2024 sivistysjohtajan viran täyden hallintosäännön mukaisesti.

Perhon kunnan opetushenkilöstöä ja varhaiskasvatuksen henkilöstöä (varhaiskasvatus 8 henkilöä ja perusopetus 8 henkilöä) on käynyt TCM ryhmänhallintakoulutuksen. Tämän lisäksi ITLAn yhteisövaikuttavuus yhteistyö on käynnistetty. Sivistystoimen vuosikello otettiin käyttöön lukuvuoden 2023–2024 alkaessa ja se päivitetään lokakuun aikana lukuvuodeksi 2024–2025. Vuosikellon tavoitteena on toiminnan huolellinen ennakointi. Lukujärjestystyö ja henkilöstöresurssin suunnittelu ja rekrytointi aloitettiin jo vuoden alkupuolella tulevalle lukuvuodelle. Kurrepajoja toteutettiin kolme ja niihin osallistui rehtoreiden lisäksi koulusih-teeri ja kolme opettajaa.

Toiminnan arvioinnin tulokset lv 2023 – 2024 osalta on saatettu lautakunnalle tiedoksi huhtikuussa ja tu-loksia hyödynnetään tulevien koulutusten suunnittelussa. Ideointitaulut ovat toteutuneet eri yksiköissä. Työhyvinvointia on lisännyt liikuntasetelin saaminen sähköisesti ja mahdollisuus liikkua työajalla. Virkojen kelpoisuusehdot täyttävien työntekijöiden saatavuus on haasteellista ja rekrytointi on vaikeutunut syyslu-kukauden alussa.

Koulukuljetusten kilpailutuksen valmistelu aloitettiin tulevalle lukuvuodelle tammikuun kokouksessa. Sivi-sytsjohtajalle annettiin valtuutus käyttää asiassa asiantuntijapalvelua hankinnan toteuttamisen tueksi. Toi-mijaksi valikoitui kilpailutuksen jälkeen Ramboll.

Valtuusto hyväksyi 22.4.2024 (§ 10) koulukuljetuksen periaatteet ja säännöt. Perhossa oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, kun yhdensuuntainen koulumatkan pituus lyhintä käyttökelpoista reittiä mitattuna on vähintään 3,5 km. Tämä koskee kaikkia oppilaita (esikoulusta – 9lk). Oppilailla on mahdollisuus kulkea olemassa olevien reittien kouluautoissa itse maksaen, vaikka koulumatkan pituus ei oikeuttaisi mak-suttomaan koulukuljetukseen ja mikäli autossa on tilaa. Jos oppilas käy huoltajan aloitteesta muuta kuin lähikoulua, huoltaja vastaa koulukuljetuksen kustannuksista suoraan liikennöitsijälle.

Syyslukukauden 2024 alkaessa koulukuljetuksista tuli paljon palautetta, kuten usein muutostilanteessa, kun palvelut huononevat. Palautteiden perusteella koulukuljetusreitteihin tuli kaksi kustannusneutraalia muu-tosta. Muun palautteen osalta sivistyslautakunta evästi, että

koulukuljetukset tulee hoitaa niille varatulla 700 000 euron määrärahalla.

Kunnanhallitus päätti 19.08.2024 (§ 155) palauttaa sivistyslautakunnalle uudelleen käsittelyyn 12.6.2024 pidetyn kokouksen §:n 58, kohdan 4:n osalta. Asia kohta koski lukiolaisten kello 16 kuljetuksia. Koulukulje-tusten tarjouspyynnössä oli ilmoitettu, että päätöstä näiden kuljetusten järjestämisestä ei ole vahvistettu, mutta tavoitteena on järjestää kuljetukset tarvittaessa. Päätöstä kuljetusten järjestämisestä ei tehty, vaikka tilaussopimus allekirjoitettiin. Kunnanhallitus ohjeisti 19.08.2024 (§ 155), että lukion lukujärjestykset uusi-taan 1. jakson jälkeen niin, että läsnäoleva lukio-opetus tulee järjestää klo 9-15 välillä. Sivistyslautakunta otti 28.8.2024 asian uudelleen käsittelyyn lukiolaisten klo 16 kuljetusten osalta.

Riskit:

Työvoiman saatavuus on riski ja tulevan toimintakauden työntekijöiden rekrytointi on aloitettu huhtikuun alkupuolella. Riskitekijänä on toteutunut rekrytoinnissa onnistumisen haasteet, koska hakijoita ei ole ollut kaikkiin avoimiin virkoihin tai toimiin.

Pätevyyden puute ja virkojen vastaanoton peruminen kuormittaa hallintoa tehden rekrytointiprosessista raskaamman ja vieden paljon viranhaltijoiden työaika. Koska pätevyys puuttuu, vakituisiin virkoihin joudu-taan palkkaamaan määräajaksi. Rekrytoinnit osuvat kesälomakauteen, koska virkoja ei saada täytettyä riit-tävän ajoissa virkojen vastaanottamisen perumisten vuoksi.

TULOSALUEEN TAVOITTEET**Ideoista toimeenpanoon**

1) Laadunarvioinnin tuloksia hyödynnetään entistä paremmin

-Toimenpiteet: työyhteisötaitojen kehittäminen ja työhyvinvoinnin lisääminen

-Mittari ja tavoitetaso: toiminnan arviointi ja henkilöstökysely

-Toteuma: Toiminnan arviointi tehty ja käsitelty lautakunnassa 10.4.2024.

2) Lisätään myönteistä viestintää

-Toimenpiteet: Viestitään itselle ja ulkopuolelle vahvuuksia, mahdollisuuksia ja saavutettuja menestyksiä viestintäsihteerin avustuksella.

-Mittari ja tavoitetaso: Sivistyslautakunnan kokousinfot henkilöstölle

-Toteuma: Somevaikuttavuustyötä tehty yhteistyössä viestintäsihteerin kanssa. Sivistyspalveluiden sivuja päivitetään tulevan syksyn aikana.

Kokousinfot toteutuneet.

Sujuvuudella taloushyötyjä

3) Kestävä kuntatalous

-Toimenpiteet: Talousarviossa pysyminen ja seuranta kahden kuukauden välein

-Mittari ja tavoitetaso: mittarina toimintakatteen toteuma-%.

-Toteuma: Tasaisella toteumalla käyttöaste on 66,7 %. Toimintakatteen toteuma on 67,3 %.

Talousarviota 2025 on ryhdytty suunnittelemaan 20.8.2024 taloustiimin ja sivistyksen esihenkilöiden voimin samalla sivistyksen talousosaamista ja -johtamista vahvistaen.

4) Hankkeet ja niiden hyödyntäminen

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: Mittarina hankeraportit, vaikuttavuus

-Toteuma: Hankkeita raportoitu aikavälillä 1–8/2024 päättyneeksi 3 kappaletta.

Yhdessä hyvinvointi

5) Positiivinen asenneilmapiiri ja kiitoskulttuuri

-Toimenpiteet: Henkilöstösuunnitelmassa pysyminen

-Mittari ja tavoitetaso: Mittarina henkilöstömäärä

-Toteuma: Henkilöstösuunnitelma on toteutunut.

6) Henkilöstön ja kuntalaisten hyvinvointi

-Toimenpiteet: Palveluntaso suunnitellaan toiminnallisia tarpeita vastaavaksi

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Palveluntaso on pysynyt ennallaan ja vastaa toiminnallisia tarpeita.

Maaliskuusta lähtien esiopetuksessa Kirkonkylällä on ollut kaksi esiopetuksen opettajaa, syynä erityisen tuen lasten määrä ryhmässä.

7) Etsitään ja kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia kustannustehokkaita toimintatapoja

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Sivistysosastolla on kokeiltu ennakkoluulottomasti uusia menetelmiä. Mm. lukion kurretyöpajat ovat edistäneet lukujärjestyksien valmistelua.

8) Kehitetään edelleen Perhon lapsiystävällistä kuntaa

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Perho on lapsiystävällinen kunta ja nuoret ovat osallistuneet vapaa-aikatiimin moniin tapahtumiin.

---

9) Edistämme lasten ja nuorten hyvinvointia luomalla toimivia toimintatapoja

---

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: mittarina lapsen ja nuoren osallisuus, koulupoissaolojen toimintamallin käyttöönotto mittarina sujuva kasvatuskumppanuus,

-Toteuma: Koulupoissaolojen malli on otettu käyttöön. Koulutukset ja arjen apu tulossa hankkeen avulla syyslukukaudella. Kirkonkylän koululla rehtori on kouluttanut opettajat menetelmän käyttöön.

Kirjastopalveluissa on päätetty hankkia elokuvalisenssi ja aloittaa elokuvailat syyskuussa.

Sivla hyväksyi 28.8. kokoukseen omatoimikirjaston päivitettyt käyttö säännöt, joiden mukaan alle 15-vuotiaat saavat käyttää omatoimikirjastoa huoltajan suostumuksella. Aiemmin alle 15-vuotiaat saivat asioida vain huoltajan seurassa.

---

10) Sairauspoissaolojen ja sijaiskulujen vähentäminen

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: sairauspoissaolot/henkilö/vuosi
tehostettu poissaolojen puuttumisen malli kouluissa

-Toteuma: Toteutunut.

11) Pidetään huolta esimiesten ja henkilöstön työhyvinvoinnista, johtamisen rakenteiden pitkäjänteinen kehittäminen

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: työtyytyväisyys ja työhyvinvointi, kuulumiset, kiitoskulttuuri

-Toteuma: Esimiehille järjestetty koulutuksia ja koulutusmatkoja.

Arjen aktiivinen yhteistyö toteutunut, kiitoskulttuuri ja toisen työn arvostus toteutunut.

12) Hyvinvointijohtaminen osaksi arkea

-Toimenpiteet: panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön

-Mittari ja tavoitetaso: toteutuneet koulutukset, esihenkilöiden säännölliset tapaamiset

-Toteuma: Esihenkilöt ovat kokoontuneet esihenkilötyöryhmään ja sivistyksen johtotiimi on kokoontunut säännöllisesti vuoden 2024 aikana.

3.2.2. Varhaiskasvatus

TILIVELVOLLINEN

vs. varhaiskasvatusjohtaja Marianne Ukskoski 25.7.2024 alkaen ja varhaiskasvatusjohtaja Saara-Maija Kalliokoski 1.1. – 24.07.2024 (virkavapaalla)

YLEISTIEDOT

Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta (päiväkoti) ja aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalveluiden perustana on valtakunnallinen ja kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä varhaiskasvatuslaki. Varhaiskasvatusta on järjestettävä siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa oleva tarve edellyttää (subjektiivinen oikeus). Määräajat varhaiskasvatuspaikan järjestämiselle tulevat varhaiskasvatuslaista. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat kunnan järjestämän varhaiskasvatuksen lisäksi Kelan maksattamat tuet (lasten kotihoidon tuki, kuntalisä sekä yksityisen hoidon tuki).

Varhaiskasvatukseen on valmistunut uusi, keskitetty 153-lapsipaikkainen Mäntymetsän päiväkoti. Tämä mahdollistaa mm. ryhmien tehokkaamman täytön, tarkemman sijaissuunnitelman sekä henkilöstömäärän, ja henkilöstön lomien tehokkaamman suunnittelun, kun koko varhaiskasvatus on samassa rakennuksessa.

TOTEUMA

Mäntymetsän päiväkodin toiminta perustuu Perhon kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Toiminnan suunnittelua ohjaa kuukausikohtainen vuosikello. Teatteri Mukamas oli ilahduttamassa lapsia 31.1. Perhosalissa – Hiirulainen ja suuri seikkailu. Päiväkodilla on järjestetty alkuvuoden aikana koko päiväkodin yhteinen ystäväpäivä-muskari, ja myös Lykky on käynyt pitämässä päiväkodilla muskarin. Yhteinen vapputapahtuma ilahdutti päiväkodin lapsia ja aikuisia. Naistenpäivän tapahtuma pidettiin 7.3. illalla päiväkodilla, ja sinne kutsuttiin äidit / naiset lasten kanssa yhdessä viettämään ihanaa iltaa.

TCM-koulutus on toteutunut alkuvuoden aikana, ja siinä on ollut mukana kahdeksan työntekijää Mäntymetsän päiväkodilta. Henkilöstö on aktiivisesti ollut mukana liikuntahetkissä, joita päiväkodilla pidetään joka toinen viikko.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Yhdessä hyvinvointi

1) Edistämme lasten hyvinvointia luomalla toimivia toimintatapoja

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: luonto- ja liikuntaelämykset osaksi lapsen päiväkotiarkea, koko päiväkodin yhteiset tapahtumat, päiväkodin ryhmäkohtaiset vanhempainillat (vanhempien ääni kuuluviin) ja varhaiskasvatuskeskustelut

-Toteuma: Teatteri Mukamas 31.1. Perhosalissa, Hiirulainen ja suuri seikkailu.

Ystäväpäivä-muskari 14.2.

Muskari Lykky 27.3.

Naistenpäivän tapahtuma 7.3. päiväkodilla.

Vappujuhlat 30.4.

2) Pidetään huolta henkilöstön työhyvinvoinnista, henkilöstö voi hyvin

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: sairauspoissaolot / henkilö / vuosi, työtyytyväisyys- ja työhyvinvointikysely, kuulumiset, kiitoskulttuuri

-Toteuma: Yhteiset liikuntahetket päiväkodilla joka toinen viikko henkilökunnalle.

Työntekijöille Piknik-hetket viikolla 17.

3) Yhteistyö päiväkodin ulkopuolelle

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: mittarina vierailut / yhteistyö päiväkodin ulkopuolelle

-Toteuma: Jalmiinakodilla Heikinkellojen soittaminen tammikuussa

4) Hyvinvointijohtaminen osaksi arkea

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: toteutuneet koulutukset, webinaarit ja palaveri-illat, säännölliset esihenkilöpalaverit

-Toteuma: TCM-koulutus 11.1.–3.5. Päiväkodilta osallistui 8 työntekijää.

12.3. suunnittelu / ja palaveri-ilta päiväkodilla.

Ope/vastuuhoitajan palaverit 1krt/kk.

Ryhmiä tiimipalaverit 1krt/vko.

5) Varhaiskasvatuksen vuosikello, ja pedagogisen toiminnan vuosikellon toteuttaminen varhaiskasvatus-työssä

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: varhaiskasvatuksen vuosikellon hyödyntäminen, pedagogisen toiminnan vuosikellon käyttöönotto ja hyödyntäminen päiväkotiarjessa

-Toteuma: Varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaa pedagoginen kuukausikohtainen vuosikello.

6) Lisätään myönteistä viestintää

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: viestiminen päiväkotiarjen toiminnoista sosiaalisessa mediassa. Somevastaavien nimeäminen päiväkotiin omasta työyhteisöstä. Viestintäsihteerin hyödyntäminen päiväkodin tapahtumien viestimisestä.

-Toteuma: Instagramissa ja Facebookissa on kerrottu ja kuvattu päiväkodin arkea ja tapahtumia.

Päiväkodilla on omat somevastaavat.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	1–8 2024
Lapset / päivähoito	190	153	115
Lapset Apip	62	65	36

TALOUSLUVUT - VARHAISKASVATUS (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	215 725	60 000	14 429	24,0 %
Toimintakulut yht.	-2 218 380	-2 044 868	-1 565 747	76,6 %
Toimintakate	-2 002 655	-1 984 868	-1 551 318	78,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-26 867	-26 867	-17 911	66,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 029 522	-2 011 735	-1 569 229	78,0 %

3.2.3. Opetuspalvelut

TILIVELVOLLINEN

alakoulujen rehtorit Maija Uusisalo ja Maria Kangasaho,

yläkoulun ja lukion rehtori Eeva Kumpulainen 1.8.2024 alkaen, vt. yläkoulun ja lukion rehtori Felix De Silva 2.4. — 14.6.2024 ja yläkoulun ja lukion rehtori Tiina Kujala 1.1. — 31.3.2024

YLEISTIEDOT

Perusopetus perustuu perusopetuslakiin ja -asetuksiin sekä perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Ne määrittelevät suomalaisen perusopetuksen minimitason. Yksi tapa turvata perusopetuksen laatua ovat opetusministeriön laatimat laatukriteerit, joiden tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Perhon kunnan opetuspalvelut koostuvat perusopetuksen lisäksi lukiokoulutuksesta, oppimisen ja koulunkäynnin tuesta sekä opiskeluhuollosta. Opiskeluhuolto sisältää monialaisen opiskeluhuollon lisäksi psykologi- ja kuraattoripalvelut. Opiskeluhuollon koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut tuotetaan Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen Soiten kautta.

Talousarvion sisältö / keskeiset muutokset

Perhon kunnan talousohjelma vuosille 2023–2025 ohjaa toiminnan suunnittelua. Tämä näkyy myös opetuspalveluissa. Oppilasmäärän arvioidaan säilyvän vähintään ennallaan vuoteen 2024 saakka. Oppimisen haasteiden ennaltaehkäiseminen sekä oppimisen ja kasvun oikea-aikainen tukeminen on resurssien niukentumassa perusopetuksen, oppimisen tuen ja opiskeluhuollon seuraavien vuosien yhteinen haaste. Tähän haasteeseen voidaan parhaiten vastata riittävällä ja oikein kohdennetulla, vakituisella henkilöstöresurssilla.

Elokuun lopussa on aloitettu Suomen hallituksen linjaaman perusopetuksen vuosiviikkotuntien lisäämisen valmistelu talousarviota 2025 silmällä pitäen. Sivistyslautakunta on 28.8.2024 evästännyt, että pudotetaan tuntikehys lakisääteiseen minimiin, eikä mahdollisia lisätunteja oteta. Lisäksi ohjaajien ja opettajien työaika käytetään tehokkaasti.

Lukiossa järjestetään opetusta ja toimintaa uuden opetussuunnitelman ja lukiolain mukaisesti. Jatketaan yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa ja laajennetaan korkeakoulu yhteistyötä sekä vahvistetaan perusopetuksen nivelvaihetta. Lukion ja Keski-Pohjanmaan ammattiopiston Perhon toimipisteen yhteistyön kehittäminen, joka tukee myös kunnan toimintastrategian elinkeinoelämän linjausta luonto- ja matkailutoimialan vahvistamiseksi. Tilajärjestelyjen osalta viedään 2. asteen kampusajattelua eteenpäin. Lukio on aloittanut toimintansa Kampuksella lukuvuoden 2022–2023 alkaessa. Lähilukioiden yhteistyön kehittäminen ja mahdollisten yhteisopettajien resurssien huomioiminen.

Lukiossa palataan ensimmäisen jakson jälkeen takaisin valtuuston tekemän päätöksen noudattamiseen ja läsnäoleva lukio-opetus pyritään järjestämään klo 9-15 välillä. Klo 15–16 tunti järjestetään muuten kuin lähiopetuksena. Perhon kunnalla ei ole varattuna koulukuljetuksiin 700 000 euroa enempää rahaa talousarviossa.

TOTEUMA

Möttösen koulu

Möttösen koulun toiminta perustuu syksyllä laadittuun lukuvuosisuunnitelmaan. Möttösen koululla on viikoittainen henkilökunnan ys-hetki, jossa tulevaa toimintaa suunnitellaan. Muutamia kertoja osa työntekeijöistä on viettänyt yhteistä liikuntahetkeä työajalla. Möttösen koulussa tuli avoimeksi laaja-alaisen

erityisopettajan virka. Virka oli avoinna kaksi kertaa. Tehtävään palkattiin henkilö 6.3.2024. Möttösessä on otettu käyttöön poissaolojen puuttumisen malli tammikuusta alkaen.

Henkilöstökyselyyn vastattiin 26.1.2024 mennessä Möttösen koululla. Möttösen koulun jokainen henkilökunnan jäsen on saanut yksilöllisen keskusteluhetken työilmapiiristä. 12.2.2024 henkilökunnan kanssa yhteinen palaveri Sujuvampaan arkeen. Möttösen koulussa on panostettu keskusteluhetkiin, joissa on pyritty sujuvamman arjen luomiseen.

Rehtori Maria Kangasaho osallistui 11.-12.4.2024 Oppimisen ja tuen foorumiin Tampereella ja 16.4.2024 Perhon esihenkilötiimin Tehokkuutta työhön motivoivalla esihenkilöviestinnällä -koulutusmatkaan Kokkolan yliopistokeskukseen. TCM (11.1.2024 -2.5.2024) koulutukseen on Möttösen koululta osallistunut kolme opettajaa. Moniammatillisen yhteistyön tuloksena pidettiin Möttösen koululla Perhon 5. luokkalaisten Hyvinvointipajapäivä 5.3.2024. Elokuussa henkilökunta kertoi, että ilmapiiri on parantunut merkittävästi aiempaan verrattuna.

Möttösen koulun oppilaskunta on kokoontunut joitakin kertoja. Oppilaskunta on saanut antaa ideoita koulun toimintaan sekä mm. Möttösen koulun vappujuhlaan 30.4. Perhon alakoulut ovat tehneet yhteistyötä mm. luokkakohtaisilla vierailuilla toisiin kouluihin sekä yhteisillä tapahtumilla, joita ovat alakoulujen hiihtokilpailut 7.3.2024, alakoulujen 5. luokkalaisten laskettelumatka Lakiksella 20.2.2024 ja alakoulujen 6.luokkalaisten laskettelumatka Lakiksella 21.2.2024.

Ensiapukoulutukseen on osallistunut kolme henkilöä Möttösen koululta.

Opettajien ja oppilaiden tietokoneet iPadit on päivitetty ja kunnostettu. Oppilastietokoneita ostettiin kahdeksan kappaletta. IPadeja ostettiin Möttöseen 25 kappaletta ja Kirkonkylälle 50 kappaletta. Samassa yhteydessä otettiin käyttöön AD kirjautuminen ja parannettiin käyttäjähallintaa. Tässä työssä auttoi Perhon kunnan työharjoittelija.

Koululle on hankittu kaksi valvontakameraa sisätiloihin ja ne ovat nyt toiminnassa.

Kirkonkylän koulu

Koulun toiminta perustuu syksyllä laadittuun lukuvuosisuunnitelmaan. Rekrytoinnin haasteet ovat jatkuneet, eikä avoinna olleisiin erityisopettajan paikkoihin tullut yhtään kelpoista hakijaa. Virat on täytetty väliaikaisesti lukuvuoden 2024 loppuun. Koulun opiskeluhuoltoryhmä toimii lukuvuosisuunnitelmassa kirjautulla tavalla. Olemme ottaneet käyttöön Poissaoloihin puuttumisen mallin tammikuusta alkaen.

Kirkonkylän koulun viidesluokkalaisten osallistuivat Möttösen koululla 5.luokkalaisten Hyvinvointipajapäivään 5.3.2024. Yhteistyötä Möttösen kanssa on tiivistetty mm. yhteisillä retkillä ja talviliikuntapäivällä. Opetussuunnitelmatyötä on tehty lukuvuoden ajan ja se saatiin päätökseen maaliskuussa. TCM-koulutukseen on osallistunut viisi opettajaa Kirkonkylän koululta. Ensiapukoulutukseen on osallistunut kolme henkilöä Kirkonkylän koululta. Rehtori ja laaja-alainen erityisopettaja osallistuivat 11.-12.4.2024 koulutukseen, Oppimisen ja tuen foorumiin Tampereella. Rehtori osallistui 16.4.2024 Perhon esihenkilötiimin mukana Tehokkuutta työhön motivoivalla esihenkilöviestinnällä -koulutukseen Kokkolan yliopistokeskuksessa. Rehtori on osallistunut kunnan strategiavalmennuksiin. Koululle on hankittu kaksi valvontakameraa sisätiloihin ja ne ovat nyt toiminnassa. Opettajien tietokoneet ja telakat on vaihdettu ja vanhoja koneita on kunnostettu.

Yläkoulu ja lukio

Yläkoulun ja lukion toiminta on jatkunut ennallaan. Lukion kehittämistyöryhmä on kokoontunut useita kertoja ja lukiolaisille järjestettiin tilaisuus tammikuussa tulla kuuluksi lukion kehittämiseen liittyen. Lukion kehittämistyöryhmä kuuli myös lukion opettajakuntaa helmikuussa. Sivistysjohtaja kutsui yhteistyössä rehtorin kanssa Finest Future kansainväliset opiskelijat Perhon lukioon – esittelytilaisuuden 15.3.2024, johon oli kutsuttu myös lautakunta sekä lukion opettajat. Sivistysjohtaja järjesti lukion opettajien kehittämistyöhön liittyvän keskustelutilaisuuden 21.3.2024. Lukion kehittämiseen ei ole tullut uusia avauksia ja kehittämistyön askeleet eivät vielä ole edenneet. Perhon lukion kehittämistyöryhmä on perustettu sivistyslautakunnassa 20.9.2023 ja tehtävänantona on ollut ”Ennakkoluulottomasti kehittyvä lukio”. Työryhmätyöskentelyä on johtanut lukion rehtori.

Yläkoululla keskiviikkoisin YS aika 8.30–8.55. Syksyllä on suunnitteilla ensiapukoulutusta ja tyhy-toimintaa henkilöstölle. Keväälle 2025 on suunnitteilla alkusammutuskoulutus henkilöstölle.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Yhdessä hyvinvointi

1) Riittävät henkilöstöresurssit ja niiden tarkoituksenmukainen kohdentaminen

-Toimenpiteet: Johtamisen kehittäminen alakouluissa, molemmilla kouluilla oma rehtori 1.8.2023 alkaen

-Mittari ja tavoitetaso: mittarina tasapuolisuus koulujen kesken ja koulutyöntekijöiden jaksaminen

-Toteuma: Möttösen koulussa tuli avoimeksi laaja-alaisen erityisopettajan tehtävä helmikuussa. 6.3. tehtävään valittiin henkilö.

Rehtorit Maria Kangasaho ja Maija Uusisalo ovat osallistunut koulutuksiin, mm. Tehokkuutta työhön motivoivalla esihenkilöviestinnällä.

Perhon kunnan henkilöstökysely toteutettiin tammikuussa.

2) Kaikille lapsille ja nuorille turvallinen oppimisympäristö

-Toimenpiteet: Ehkäisevä päihdetyö yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa

-Mittari ja tavoitetaso: mittarina koulun toiminnan sujuminen ja koululaisille tehdyt hyvinvointikyselyt

-Toteuma: TCM koulutukseen Möttösestä on osallistunut 3 opettajaa ja Kirkonkylän koululta 5 opettajaa.

3) Moniammatillisen työryhmän toiminnan käytänteiden vakiinnuttaminen

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Möttösen koulussa keskusteluhetkiä Sujuvamman arjen luomiseksi. Sivistysjohtaja ja henkilöstöpäällikkö tarjosivat työnohjausta Möttösen koulun henkilökunnalle sekä kohtasivat kaikki työntekijät. Kunnanjohtaja ja vt. sivistysjohtaja kävivät 28.8. Möttösessä aamukahvilla ja henkilökunta kertoi ilmapiirin parantuneen merkittävästi.

Perhon alakoulujen hyvinvointipajat 5.lk 5.3.

4) Työyhteisötaitojen ja yhteisöllisyyden lisääminen sekä yhteisesti sovitut toimintatavat

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Möttösen ja Kirkonkylän kouluissa on viikoittaiset ys-hetket. Yläkoululla ja lukiolla joka toinen viikko.

5) Opiskeluhuollon ohjausryhmän toiminnan kehittäminen ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Oppilaskunnan ideoita pyydetty koulun tapahtumiin.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	1–8 2024
Oppilaat/alakoulut	342	335	314
Oppilaat/yläkoulu	153	153	162
Oppilaat/päivälukio	51	47	44
Oppilaat/ammattilukio	0	0	0
9 lk määrä yläkoulussa	51	51	62

TALOUSLUVUT - ESI- JA PERUSOPETUS (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	227 311	172 050	213 001	123,8 %
Toimintakulut yht.	-5 754 080	-5 447 656	-3 546 653	65,1 %
Toimintakate	-5 526 770	-5 275 606	-3 333 652	63,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-5 034	-9 540	-3 225	33,8 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-5 531 803	-5 285 146	-3 336 877	63,1 %

TALOUSLUVUT - LUKIOKOULUTUS (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	37 586	9 000	15 317	170,2 %
Toimintakulut yht.	-655 046	-656 280	-418 985	63,8 %
Toimintakate	-617 460	-647 280	-403 668	62,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-501	0	-4 006	-
Tilikauden yli-/alijäämä	-617 960	-647 280	-407 674	63,0 %

3.2.4. Kirjastopalvelut

TALOUSLUVUT - KIRJASTO (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	0	1 360	780	57,3 %
Toimintakulut yht.	0	-193 609	-135 663	70,1 %
Toimintakate	0	-192 249	-134 883	70,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	-3 631	-2 421	66,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	0	-195 880	-137 304	70,1 %

TILIVELVOLLINEN

vt. sivistysjohtaja Kirsi Kellokangas 1.8.2024 alkaen, sivistysjohtaja Anni Riihimäki 1.1. — 31.7.2024

YLEISTIEDOT

Sivistyshallintoon kuuluvat kirjastopalvelut, kansalaisopisto.

Kirjastopalvelut ovat kunnan lakisääteinen tehtävä. Kirjastolaki (1492/2016) määrittelee, että kunnan on järjestettävä kirjastopalvelut asukkailleen. Tämä tarkoittaa, että kunnalla on velvollisuus tarjota kaikille pääsy kirjastoihin ja niiden palveluihin, mukaan lukien fyysiset kirjastotilat, lainattavat aineistot sekä tiedonhaun ja tietopalvelujen tarjoaminen. Tämä varmistaa, että kaikilla kansalaisilla on mahdollisuus saada tietoa, kulttuuria ja koulutusta, riippumatta heidän asuinpaikastaan.

Kirjastopalvelujen tavoitteena on toimia asukkaiden kohtaamispaikkana tukien asukkaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Kirjasto- ja tietopalvelujen vaikuttavuudella edistetään tasa-arvoista tiedon- saantia sekä yhteiskunnan kansalais-, tietoyhteiskunta ja digitaitoja. Kirjastopalvelut tukevat koulutusta, opiskelua ja elinikäistä oppimista tarjoamalla ajantasaista ja monipuolista aineistoa ja tietoa sekä asiantuntevaa palvelua. Omatoimikirjasto otettiin käyttöön maaliskuussa 2023 Perhon kirjastossa.

Eepos-alueen kirjastojen kanssa tehdään jatkuvasti yhteistyötä yhteisten uusien hankkeiden, palveluiden ja hankintojen suhteen, käyttäen hyväksi yhteistä kokoelmapolitiikkaa.

Perholla on Eepos-alueen (22 kuntaa) kirjastojen kanssa yhteinen kirjastojärjestelmä, kokoelma- ja asiakasrekisteri, joka mahdollistaa kaikille kuntalaisille moni- ja tasapuolisen aineistosaatavuuden.

Eepos-kirjastoilla on lisäksi yhteinen verkkokirjasto Eepos-Finna, joka palvelee asiakkaita ympärivuorokautisesti; asiakas voi varata aineistoa, uusia omia lainojaan, kuunnella ja lukea sähköisiä kirjoja. Finnan kautta on käytettävissä myös Naxos Music Library ja Naxos Music Library Jazz- musiikin kuuntelupalvelut sekä Rockway- musiikin soiton opiskelupalvelu. Verkkokirjastoa päivitetään jatkuvasti monipuolisemmaksi palvelumuodoksi. Asiakkaille uutena palveluna on myös Chat-palvelu. Kirjastoon pyritään hankkimaan kattavasti uutuusaineistoa Eepos-kokoelmapolitiikan ja laatusuosituksen mukaisesti.

TOTEUMA

Kirjastopalvelut siirtyivät sivistyslautakunnan alle vuoden 2024 alusta. Sekä toiminta että palvelut ovat pysyneet ennallaan. Perhon kunnan kirjasto on liittynyt E-kirjastopalveluihin. Kirjastovirkailija jäi lomalle 13.3. alkaen ennen eläköitymistään 1.5.2024, jonka ajaksi palkattiin työntekijä. Uusi kirjastovirkailijan toimi päätettiin täyttää ja päätös tehtiin tammikuun sivistyslautakunnan kokouksessa. Uusi kirjastovirkailija Kerttu Anttiroiko-Rauma aloitti työssään 1.5.2024 alkaen. Omatoimikirjastopalvelut ovat lisänneet kirjastopalveluiden saatavuutta ja kävijämäärää. Omatoimikirjaston RFID- tarroitus jatkuu edelleen.

Sivla hyväksyi 28.8. kokoukseen omatoimikirjaston päivitetty käyttö säännöt, joiden mukaan alle 15-vuotiaat saavat käyttää omatoimikirjastoa huoltajan suostumuksella. Aiemmin alle 15-vuotiaat saivat asioida vain huoltajan seurassa.

Kirjastopalveluissa on päätetty hankkia elokuvalisenssi ja aloittaa elokuvailat syyskuussa.

3.3. Hyvinvointilautakunta

TALOUSLUVUT - HYVINVOINTILAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	72 990	80 340	60 958	75,9 %
Toimintakulut yht.	-554 716	-525 582	-339 484	64,6 %
Toimintakate	-481 726	-445 242	-278 526	62,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 631	0	-1 932	-
Tilikauden yli-/alijäämä	-485 357	-445 242	-280 458	63,0 %

3.3.1. Hyvinvointilautakunta ja hallinto

TILIVELVOLLINEN

nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen

YLEISTIEDOT

Hyvinvointilautakunta vastaa kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalveluja koskevista lakimääräisistä tehtävistä ja muista toimialan tehtävistä, joista ei ole erikseen muuta säädetty.

TOTEUMA

Hyvinvointilautakunta on kokoustanut kuluvan vuoden aikana kuusi kertaa ja käsitellyt yhteensä 39 kokousasiaa. Nuorisovaltuusto on kokoontunut alkuvuoden aikana kolme kertaa ja käsitellyt 20 kokousasiaa.

AVI tehnyt myönteiset rahoituspäätökset Etsivä nuorisotyöhön (25 000 e), Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen (6000 e), Kerho- retki- ja leiritoimintaan (2200 e) ja Harrastamisen Suomen mallin mukaiseen -hankkeeseen (21 000 e). Hankkeiden omarahoitusosuudet vaihtelevat 50–90 %:n välillä.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Ideoista toimeenpanoon

1) Tapahtumasunnittelu, osallistavan budjetoinnin hyödyntäminen Perhoviikon ja muiden vakiintuneiden tapahtumien uudistamisessa.

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Järjestetty kaksi tilaisuutta 7.2. ja 16.4.

Perhoviikon 26.7.-4.8.2024 aikana järjestettiin 23 eri tapahtumaa viidellä eri kylällä, 15 järjestäjän toimesta.

Sujuvuudella taloushyötyjä

2) Haetaan AVI:lta rahoituksia etsivän nuorisotyön toimintaan, lasten ja nuorten kerho, -leiri, -retkitoimintaan, perheliikunnan kehittämiseen sekä harrastamisen Suomen mallin mukaiseen kerhotoimintaan. Vapaudutaan hakemaan Suomi Liikkeelle-ohjelman tarjoamia hankerahoituksia.

Myös mahdolliset muut kuntien yhteiset nuorisotoiminnan ja liikuntaneuvonnan edistämiseen liittyvät hankehakemukset.

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: Perhon HYTE-kerroin, myönteiset rahoituspäätökset sekä hankkeista laadittavat raportit. Lasten ja nuorten kouluterveyskyselyn tulokset. Perhon kunnan väestön hyvinvoinnin tila

-Toteuma: AVI:n hankehakemuksiin on tullut myönteiset päätökset etsivän toimintaan, kerho-, retki- ja leiritoimintaan, perheliikuntahankkeeseen sekä Harrastamisen Suomen mallin mukaiseen kerhotoimintaan.

Perhon kunnan hyte-kerroin: 2023:0,74 ; 37 248 €,

2024: 0,62 ; 31 713 € ja

2025: 0,69 ; 35 530 €

Yhdessä hyvinvointi

3) Valtuuston hyväksymän Hyvinvointisuunnitelman 2022–2024 hyödyntäminen strategisesti hyvinvoinnin laaja-alaisessa edistämässä eri väestöryhmien keskuudessa.

Vapaa-ajan tapahtumien järjestäminen, niistä viestiminen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Kuntalaisten ja yhteisöjen talkootoimintaan kannustaminen.

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: tapahtumakalenterin tapahtumat ja osallistujamäärät, vapaa-aikatoimen toiminta- ja kohdeavustukset

monipuolinen yhteistyö nuoriso-, liikunta- ja kulttuuriyhdistysten kanssa

Perhoviikon kehittäminen: uusien ideoiden ja kokeilujen mahdollistaminen osallistavan budjetoinnin avulla

-Toteuma: Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 2024–2025 laadittu yhteistyössä Eläkeliiton ja seurakunnan kanssa.

Vapaa-aikatoimen toiminta-avustukset jaettiin 7.5.2024 pidetyssä kokouksessa. Hakemuksia yhteensä 13, joista 11:lle myönnettiin avustuksia yht 7000 eur.

Yksi hakemus hylättiin ja yksi tuli myöhässä. Liikunnan edistämiseen kuudelle yhdistykselle yht 4100 eur, nuorisotyöhön 1900 eur kolmelle yhdistykselle ja kulttuurin edistämiseen 100 eur kahdelle hakijalle.

Kaksi uudentyypistä tapahtumaa: "Hookonan Triatloni" Humalajoelle ja "Perinteinen bingoilta" Jängän Urheilutalolle.

AVI-perheliikunta-hankkeen

1.5.2023-30.4.2024 loppuraportti/-selvitys annettu 18.6.ja hyväksytty 20.8.2024

AVI-Perhon nuoret harrastamaan (Harrastamisen Suomen malli) -hankkeen 1.8.2023 -31.7.2024 loppuselitys annettu 11.9.2024

Maineella vetoa ja työvoimaa

4) Tapahtumakalenterin aktiivinen ja laajempi hyödyntäminen.

Kehitetään myönteistä työnantajakuva aktiivisella ja monipuolisella vapaa-ajan tapahtumatarjonnalla.

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Tapahtumakalenteri on aktiivisessa käytössä.

3.3.2. Vapaa-ajanpalvelut**3.3.3. Kulttuuripalvelut****TILIVELVOLLINEN**

vt. sivistysjohtaja Kirsi Kellokangas 1.8.2024 alkaen ja sivistysjohtaja Anni Riihimäki 1.1.—31.7.2024, nuoris- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen

YLEISTIEDOT

Kulttuuripalvelujen tavoitteena on luoda asukkaille monipuoliset mahdollisuudet osallistua kulttuuritoimintaan. Perhossa on rikas kulttuuriperintö, josta löytyy lähteitä antamaan luontomatkailuun lisäarvoa ja lisäämään matkailun vetovoimaa.

Perholinna ja kirjasto tarjoavat kulttuurille erinomaiset puitteet.

Perhon kulttuuritoimi järjestää vuosittain konsertteja, konserttimatkoja, muita kulttuuritapahtumia sekä erilaisia näyttelyjä ja tapahtumia Perhopäivien yhteydessä yhteistyössä kunnassa toimivien kulttuuritoimijoiden ja yrittäjien kanssa.

Laadukas ja monipuolinen kulttuuripalvelu lisää osaltaan myös kunnan vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Kulttuuriperintö on tärkeää säilyttää mahdollisuuksien mukaan, digitointi ja käytettäväksi saattaminen sekä kulttuurimatkailun ja –yrittäjyyden edellytysten luominen on tärkeää ottaa huomioon.

Hyödynnetään maakunnallisia ja seudullisia kulttuurihankkeita mm. LYKKY-hanketta lasten kulttuurikasvatuksessa varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa.

Perhon kunnassa otettiin käyttöön kulttuurikasvatussuunnitelma vuosille 2023–2025. Suunnitelmalla lisätään kunnan eri tahojen, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa tehtävää monipuolista yhteistyötä. Kulttuuripalvelut tarjoavat tiloja näyttelyille ja tapahtumille. Lisäksi järjestetään yhteistyöpalaveri säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa kulttuuritoimijoiden kanssa. Tavoitteena kehittää kulttuurin viestintää.

TOTEUMA

Pitkäaikainen kirjastovirkailija jäi eläkkeelle huhtikuussa ja hänen tilalleen valittiin Kerttu Anttiroiko-Rauma, joka aloitti tehtävässä 2.5.2024. Kirjastovirkailijan työnkuvaan ei kuulu enää yleistä kulttuurityötä, jota oli aiemmin työnkuvassa yksi päivä viikossa.

Perhoviikko järjestettiin 26.7.—4.8.2024. Mukaan kutsuttiin eri kyläyhteisöjä ja toimijoita. Lisäksi Perhon kirjasto on aktiivisesti mukana toiminnoissa Perhoviikolla.

TALOUSLUVUT - KULTTUURI (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	2 568	3 380	0	0,0 %
Toimintakulut yht.	-195 941	-24 396	-11 052	45,3 %
Toimintakate	-193 373	-21 016	-11 052	52,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 631	0	0	-
Tilikauden yli-/alijäämä	-197 005	-21 016	-11 052	52,6 %

Kulttuuritoimi on järjestänyt seuraavat tapahtumat:

Päivämäärä	Tapahtuman nimi	Osallistujamäärä
7.11.2023- 26.1.2024.	Retki suolla, Nooa Mikkolan luontovalokuvanäyttely Sinisiivessä	
31.1. 2024	Hiirulainen ja suuri seikkailu, Mukamas-teatteri Perhonsali	150
5.-11.2. 2024	Luonto lainassa –viikko 5.-11.2.2024	
1.2.–28.3. 2024	Opetustaulunäyttely Sinisiivessä 1.2.–28.3. 2024	
14.4. 2024	Kansalaisopiston kevätkonsertti ja käsityöläisten kevätinäyttely kirjastolla 14.4. 2024	
22.4.–22.5.2024	Koululaisten “Unelmien liikuntaelämys” piirustusnäyttely kirjaston Sinisiivessä 22.4.–22.5.2024	
26.7.2024	Sydän ja Juuret Perhossa –konsertti, Perhon Musiikinystävät/Perhoviikko 26.7.2024	50
27.7.2024	Willi Hefti, Minna Rekonen ja Teijo Rekonen-kirjastokonsertti 27.7.2024	15
1.8.2024	Lasten musiikki- ja leikitapahtuma ja Runopaja yli 3-vuotiaille 1.8.2024, Mäntymetsän päiväkotia, Järj. LYKKY-hanke	50+50
1.8.2024	Perinteinen bingoilta 1.8.2024, Jängän urheilutalo/Perhoviikko	120
3.8.2024	Perhojen Tango - kesäillan tanssit 3.8.2024 Seurojentalolla, Seurojentaloyhdistys/Perhoviikko	250

3.3.4. Nuoriso- ja liikuntapalvelut**TILIVELVOLLINEN**

vt. sivistysjohtaja Kirsi Kellokangas 1.8.2024 alkaen ja sivistysjohtaja Anni Riihimäki 1.1.—31.7.2024, nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen

YLEISTIEDOT

Kulttuuripalvelujen tavoitteena on luoda asukkaille monipuoliset mahdollisuudet osallistua kulttuuritoimintaan. Perhossa on rikas kulttuuriperintö, josta löytyy lähteitä antamaan luontomatkailuun lisäarvoa ja lisäämään matkailun vetovoimaa.

Perholinna ja kirjasto tarjoavat kulttuurille erinomaiset puitteet.

Perhon kulttuuritoimi järjestää vuosittain konsertteja, konserttimatkoja, muita kulttuuritapahtumia sekä erilaisia näyttelyjä ja tapahtumia Perhopäivien yhteydessä yhteistyössä kunnassa toimivien kulttuuritoimijoiden ja yrittäjien kanssa.

Laadukas ja monipuolinen kulttuuripalvelu lisää osaltaan myös kunnan vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Kulttuuriperintö on tärkeää säilyttää mahdollisuuksien mukaan, digitointi ja käytettäväksi saattaminen sekä kulttuurimatkailun ja –yrittäjyyden edellytysten luominen on tärkeää ottaa huomioon.

Hyödynnetään maakunnallisia ja seudullisia kulttuurihankkeita mm. LYKKY-hanketta lasten kulttuurikasvatuksessa varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa.

Perhon kunnassa otettiin käyttöön kulttuurikasvatussuunnitelma vuosille 2023–2025. Suunnitelmalla lisätään kunnan eri tahojen, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa tehtävää monipuolista yhteistyötä. Kulttuuripalvelut tarjoavat tiloja näyttelyille ja tapahtumille. Lisäksi järjestetään yhteistyöpalaveri säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa kulttuuritoimijoiden kanssa. Tavoitteena kehittää kulttuurin viestintää.

TOTEUMA

Pitkäaikainen kirjastovirkailija jäi eläkkeelle huhtikuussa ja hänen tilalleen valittiin Kerttu Anttiroiko-Rauma, joka aloitti tehtävässä 2.5.2024. Kirjastovirkailijan työnkuvaan ei kuulu enää yleistä kulttuurityötä, jota oli aiemmin työnkuvassa yksi päivä viikossa.

Perhoviikko järjestettiin 26.7.—4.8.2024. Mukaan kutsuttiin eri kyläyhteisöjä ja toimijoita. Lisäksi Perhon kirjasto on aktiivisesti mukana toiminnoissa Perhoviikolla.

TALOUSLUVUT - KULTTUURI (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	2 568	3 380	0	0,0 %
Toimintakulut yht.	-195 941	-24 396	-11 052	45,3 %
Toimintakate	-193 373	-21 016	-11 052	52,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 631	0	0	-
Tilikauden yli-/alijäämä	-197 005	-21 016	-11 052	52,6 %

50

KÄYTTÖTALOUSOSA

Ryhmä	Kokoontumiskertoja 1.1.–31.8. 2024	Kävijöitä keskimäärin per kerta
6.lk pikkunuoppari	10	7
5.lk pikkunuoppari	16	10
keskiviikko illan nuoppari	22	15
perjantai-illan nuoppari	20	25

Päivämäärä	Tapahtuman nimi	osallistujia
27.2.	Nuorten laskettelureissu Vuokattiin	14 nuorta
27.2.	Nuorten retki Vuokatin Superparkkiin	6 nuorta
29.2.	Nuorten bussiretki Seinäjoen Ideaparkiin	90 nuorta
13.3.	Koululaisten maakuntaviesti Haapavedellä	1 joukkue
17.3.	Maakuntaviesti Kalajoella	1 joukkue
2.8.	Street Xon katulajitapahtuma Kirkonkylän koulun pihalla / Perhoviikko	50

3.3.5. Liikunta- ja vapaa-aikapalvelut

TILIVELVOLLINEN

nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen

YLEISTIEDOT

Nuorisotila on avoinna osin kuudes- ja seitsemäsluokkalaisista 17-vuotiaille asti keskiviikko- ja perjantai-iltaisina. Tilalla järjestetään toimintaa ja tapahtumia, jotka kumpuavat nuorten omista toiveista ja samalla tukevat heidän sosiaalisia tarpeitaan. Nuorisolain käsittämille nuorille (0–29-vuotiaat), jotka ylittävät 17 vuoden ikärajan järjestetään yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa heille suunnattua ja heidän toivomaansa vapaa-ajantoimintaa. Syksyllä 2023 avatun Rassauspajan toiminnan aktivointi, viestintä ja kehittäminen.

Kouluissa ja oppilaitoksissa toimii aktiivisesti koulunuorisotyö, jonka työ jatkuu koulupudokkaiden ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi, sekä oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Koulunuorisotyö on opiskelijoiden ja oppilaiden aktiivista kohtaamista sekä yhteistyötä tukioppilastoiminnan ja oppilaskunnan kanssa. Koulu-nuorisotyö sisältää välituntitoimintaa, ryhmäytymistä edistävää toimintaa, oppilaiden kouluarjessa rinnalla kulkemista sekä kerhotoiminnan suunnittelua, toteuttamista ja ohjaamista.

Nuorille järjestetään vapaa-ajan toimintaa: tapahtumia, retkiä ja tilaisuuksia, joista tiedotetaan nuorten suosimissa viestintäkanavissa. Nuorten elinympäristöjä koskevissa asioissa kuullaan nuorisovaltuustoa, jolta pyydetään mielipiteitä ja lausuntoja. Nuorten työllisyyttä tuetaan lapsille suunnatuilla kesäkerho-, -leiri- ja uimakoulutoiminnalla. Nuorten kerhotoimiin haetaan aktiivisesti ohjaajia ja kerhotoiminnan toteuttamista tehdään yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa.

Nuorten ehkäisevän päihdetyön moniammatillinen työryhmä toteuttaa heille laaditun vuosikellon mukaista toimintaansa ja kartoittaa uusien toimintatapojen mahdollisuuksia, sekä yhteistyökumppaneita työnsä kehittämiseksi.

Liikuntapalvelut panostavat terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikuntaan. Tavoitteena liikunnallisen elämäntavan edistäminen yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, huomioiden hyvinvointilautakunnan avustussäännöt. Perinteiksi muodostuneet liikuntatapahtumat toteutetaan ja uusia kaikkia ikäluokkia palvelevia liikuntatapahtumia otetaan kokeiltavaksi. Lähiliikuntapaikkoja kehitetään monipuolisemman liikuntaharrastamisen mahdollistamiseksi.

Perhon kunta tekee yhteistyötä Keski-Pohjanmaan Liikunta ry:n kanssa.

Etsivä nuorisotyö tehostaa työtään jalkautumalla parina päivänä kuukaudessa nuorten pariin. Oppivelvollisuusiän nostamisen myötä, etsivä nuorisotyö panostaa koulupudokkaiden ennaltaehkäisyyn tehostamalla työtään 2. asteen nivelvaiheessa olevien, sekä toisen asteen opiskelijoiden säännöllisillä kohtaamisilla.

Perhon kunta on liittynyt vuoden 2023 alusta Kaikukortti-järjestelmään, jonka kautta taloudellisesti haastavissa tilanteissa olevat nuoret ja aikuiset voivat saada kortin itselleen ja osallistua kortilla maksutta kunnan järjestämiin kulttuuri- ja liikuntapalveluihin mm. kuntosalitoimintaan. Myös kansalaisopiston kurssitoiminta kuuluu Kaikukortin tarjoamiin etuihin.

TOTEUMA

Nuorisovaltuusto on kokoontunut kuluvana vuonna kolme kertaa (25.1., 4.4. ja 6.6.) ja käsitellyt 20 kokousasiaa.

Nuorisotiloja on pidetty auki alkuvuonna keskiviikko- ja perjantai-iltais. Lisäksi maanantai-iltapäivisin sekä torstai-iltapäivisin on toiminut pikkunuoppari alakoulun 5. ja 6. luokan oppilaille koulunuorisotyöntekijän toteuttamana.

Koulunuorisotyö on toteuttanut välituntitoimintaa viikoittain 6.–9.-luokkalaisille kahvi- ja hiljentymisvälkkäreiden muodossa. Kirkonkylän ja Möttösen kouluilla koulunuorisotyöntekijä on ollut rinnalla kulkijana 5. ja 6. luokkalaisten kouluarjessa sekä tavanomaisista poikkeavilla koulupäivillä, kuten luontoluokkaretkellä. Lisäksi koulunuorisotyöntekijä on ollut mukana alakoulujen laskettelu- ja uimahalliretkillä. Toukokuussa koulunuorisotyö oli mukana toteuttamassa tulevien 7. luokkalaisten tutustumispäivää yläkoululle yhdessä tukioppilaiden kanssa ja elokuulla vastaavasti toteuttamassa uusien 7. luokkalaisten ryhmäytymisiltapäivää.

Koulunuorisotyö on toteuttanut välituntitoimintaa viikoittain 6.–9.-luokkalaisille kahvivälkkäreiden muodossa. Kirkonkylän ja Möttösen kouluilla koulunuorisotyöntekijä on ollut rinnalla kulkijana 5. ja 6. luokkalaisten kouluarjessa. Lisäksi koulunuorisotyöntekijä on ollut mukana alakoulujen laskettelu- ja uimahalliretkillä.

Koulunuorisotyö toteutti yhteistyössä etsivä nuorisotyöntekijän ja 4H:n kanssa ”Ajokortti työelämään” -kurssin 9.-luokkalaisille. Koulunuorisotyö osallistui Ankkuritiimin järjestämille ala- ja yläkoululaisten oppitunneille. Koulunuorisotyö osallistui alkuvuodesta lukiolaisille suunnattuun jatko-opintopäivään, ja koulunuorisotyö ja etsivä nuorisotyö olivat mukana jatko-opintoillalla 9-luokkalaisille.

Vapaa-aikatoimisto on järjestänyt ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana mm. seuraavat tapahtumat: seudullinen kuntosalikampanja, seudullinen Suksimestarikampanja hiihtokauden aikana ja lapsille suunnattu seudullinen piirustuskilpailu.

Perinteinen Perho - Kyyjärvi pyöräilykampanja toteutui 1.6.–31.7. 2024. Kuntokortin palautti 37 henkilöä. Hyvinvointilautakunta nimesi ulkoilualueiden hoidon laaja-alaisen työryhmän, johon kuuluu yhteensä kahdeksan jäsentä. Työryhmä on kokoontunut kolme kertaa raportointikauden aikana. Työryhmä on valmistellut ulkoilualueiden hoidon järjestelyjä muuttuneessa tilanteessa, jossa ulkoilualueiden hoitovastuu siirtyi lautakunnalle.

Uimakoulut järjestettiin kesäkuun kahden ensimmäisen viikon aikana Vetelin uimahallissa.

Lasten kesäkerhot pidettiin kesäkuun jälkipuoliskolla nuopparilla. Vähäisen osallistujamäärän vuoksi kolmen kylän kerhot päätettiin yhdistää yhdeksi kerhoksi Kirkonkylälle.

Etsivä nuorisotyöntekijä on osallistunut alla olevien tapahtumien lisäksi yläkoulun välituntinuoppareille sekä lukion välituntikahvilatoimintaan.

Kesäkuun aikana toteutettiin alle 29- vuotiaita kesätyöntekijöiden haastatteluihin perustuva somekampanja. Haastattelusta julkaistiin somepostaus kunnan ja etsivän nuorisotyöntekijän sometilillä.

Kaikukorttien jakelu on aloitettu 2023 vuonna jatkuu myös vuoden 2024 vuoden aikana.

TALOUSLUVUT - NUORISO- JA LIIKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	70 422	76 960	60 958	79,2 %
Toimintakulut yht.	-303 690	-427 366	-271 542	63,5 %
Toimintakate	-233 268	-350 406	-210 584	60,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-1 932	-
Tilikauden yli-/alijäämä	-233 268	-350 406	-212 516	60,6 %

3.4. Tekninen lautakunta

TALOUSLUVUT - TEKNINEN LAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	4 736 974	4 850 824	3 000 653	61,9 %
Toimintakulut yht.	-4 075 027	-3 993 685	-2 576 376	64,5 %
Toimintakate	661 947	857 139	424 277	49,5 %
Valtionosuudet	0	0	24	-
Rahoitustuotot ja -kulut	-33 210	0	0	-
Poistot ja arvonalentumiset	-1 355 692	-1 109 125	-814 825	73,5 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-726 955	-251 986	-390 524	155,0 %

TALOUSLUVUT - TEKNINEN HALLINTO (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	23	0	109	-
Toimintakulut yht.	-65 317	-91 539	-70 342	76,8 %
Toimintakate	-65 294	-91 539	-70 233	76,7 %
Valtionosuudet	0	0	24	-
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-9 851	-
Tilikauden yli-/alijäämä	-65 294	-91 539	-80 060	87,5 %

TALOUSLUVUT - TIET JA YLEISET ALUEET (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	2 032	25 000	0	0,0 %
Toimintakulut yht.	-209 165	-171 939	-116 147	67,6 %
Toimintakate	-207 133	-146 939	-116 147	79,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-96 629	-83 106	-59 315	71,4 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-303 762	-230 045	-175 462	76,3 %

TALOUSLUVUT - PUISTOT JA VIHERALUEET (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	59 085	57 590	40 689	70,7 %
Toimintakulut yht.	-146 695	-46 737	-33 087	70,8 %
Toimintakate	-87 611	10 853	7 602	70,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-72 596	-62 085	-41 390	66,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-160 207	-51 232	-33 788	66,0 %

TALOUSLUVUT - TILAVUOKRAUSPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	2 616 367	2 718 596	1 657 176	61,0 %
Toimintakulut yht.	-1 812 940	-1 894 413	-1 185 808	62,6 %
Toimintakate	803 427	824 183	471 368	57,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-866 915	-664 767	-466 903	70,2 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-63 488	159 416	4 465	2,8 %

TALOUSLUVUT - ASUNTOJEN VUOKRAUSPALVELU (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	45 958	46 300	31 089	67,1 %
Toimintakulut yht.	-23 045	-24 010	-21 368	89,0 %
Toimintakate	22 913	22 290	9 720	43,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 198	-1 017	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	21 715	21 273	9 720	45,7 %

TALOUSLUVUT - TUKIPALVELUT (ATERIA-JA PUHTAUSPALVELUT) (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	934 447	883 068	619 584	70,2 %
Toimintakulut yht.	-935 396	-954 394	-621 503	65,1 %
Toimintakate	-949	-71 326	-1 919	2,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-7 568	-2 983	-1 988	66,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-8 518	-74 309	-3 908	5,3 %

TALOUSLUVUT - VESIHUOLTOPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	492 671	545 400	319 656	58,6 %
Toimintakulut yht.	-380 653	-293 343	-223 096	76,1 %
Toimintakate	112 018	252 057	96 561	38,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-33 210	0	0	-
Poistot ja arvonalentumiset	-213 309	-202 919	-153 225	75,5 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-134 502	49 138	-56 664	-115,3 %

TALOUSLUVUT - ENERGIAHUOLTOPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	586 392	574 870	332 351	57,8 %
Toimintakulut yht.	-501 815	-517 310	-305 025	59,0 %
Toimintakate	84 576	57 560	27 326	47,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-97 477	-92 248	-82 153	89,1 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-12 900	-34 688	-54 827	158,1 %

3.4.1. Tekninen lautakunta ja hallinto**TILIVELVOLLINEN**

tekninen johtaja Alpo Anisimaa

YLEISTIEDOT

Tehtävä: Teknisen lautakunnan tehtävänä on vastata kiinteistö- ja huoltopalveluista, yhdyskuntapalveluista, viranomaispalveluista, liikelaitoksista sekä kunnan rakennusohjelman toteuttamisesta (investoinnit).

Riskit: Teknisen toimen henkilöstöä on vähennetty (projektipäällikkö v.2018 ja toimistosihteeripalveluista v.2022) ja sen takia henkilöstön työmäärä on kasvanut ja kuormittaa jäljelle jääneitä henkilöitä.

TOTEUMA

Toteutuma 1.1. -31.8.2024

Tekninen lautakunta on kokoontunut kuusi kertaa alku vuoden aikana.

Kokonaisuudessaan toiminta tuotot ovat hieman alle keskimääräisen. Vesihuoltolaitoksen laskutus väliä ja lukemalaskutuksen ajankohtaa on muutettu, alv muutoksesta ja jätevesimaksun korotuksesta johtuen. Nyt toteutumissa on kuuden lyhyemmältä ajalta laskutus ja se on tehty arviolaskutuksena. Lukemalaskutus toteutetaan loppuvuodesta. Yksityisteiden omavastuiden laskutus on vielä tekemättä. Kokonaisuudessaan toimintakulut ovat keskimääräisessä. Talvikunnossapitoon ja kiinteistöjen kunnossapitoon on mennyt hieman enemmän kuin budjetoitu. Sähkönhankintahinta on toteutunut alkuvuoden jälkeen budjetoitua pienempänä ja on keskimäärin alle budjetoidun.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Maineella vetoa ja työvoimaa

1) Asukasmäärän kehitys

- Tavoitellaan erityisesti paluumuuttajia ja yrityksiin työntekijöitä.

Kokonaishyödyt:

- Asukasmäärän kehitys

-Toimenpiteet: Tekninen lautakunta päivittää asemakaavaa Hiekanmäen alueelle, lisätään isojen asuintonttien tarjontaa.

-Mittari ja tavoitetaso: Mittarina asemakaavan päivityksen toteuttaminen

Kunnanhallituksen tonttikampanjan toteutuneet asuintonttikaupat

-Toteuma: Kaavamuutoksia ei ole vielä käynnistetty.

Tonttikampanja tontteja: myyty tontteja 0 kpl.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	1–8 2024
Ylläpidetyt kiinteistöt, kpl	56	57	
Kerrosala yhteensä, m ²	33001	36020	
Hoidetut viheralueet, ha	14	14	14
Ylläpidetyt kadut ja kv:n väylät, km	13,9	13,9	13,9
Vesiliittymien määrä, kpl	1099	1101	1099
Vesijohtojen pituus, km	233	233	233
Lasketun veden määrä, m ³	178628	189606	
Vesimaksu 0,90 €/m ³ (+alv)	0,90	0,90	0,90
Perusmaksu 45,00 €/v (+alv)	45,00	45,00	45,00
Viemäri liittymien määrä, kpl	589	591	589
Viemärijohtojen pituus, km	233	233	233
Lasketun jätevesi, m ³	69301	67602	
Jätevesimaksu €/m ³ (+alv)	3,10	3,10	3,10
Perusmaksu €/v (+alv)	66,00	106,00	106,00
Perusmaksu €/v (+alv) (useamman asunnon kiinteistöt)		+20,00 €/asunto	+20,00 €/asunto
Hulevesiverkoston pituus, km	1,8	1,8	1,8
Kaukolämpö liittymien määrä, kpl	62	62	62
josta kunnan sisäiset	18	18	18
Verkoston pituus, km	6	6	6
Lasketun lämpö, MWh (ulkoiset)	2083	3320	
Laskettu lämpö, MWh (sisäiset)	5150	5780	
Kulutusmaksu €/MWh (+alv)	57,10/74,10	74,10	74,10
Lämmitettävä tilavuus, m ³	178420	178420	178420

3.4.2. Kiinteistö- ja huoltopalvelut

TILIVELVOLLINEN

tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju, siivous- ja ravitsemuspäällikkö Sirpa Itäniemi

YLEISTIEDOT

Tehtävä: Kiinteistö- ja huoltopalvelut ylläpitävät ja korjaavat kunnan omistamaa kiinteistökantaa. Kiinteistöjen kuntoa sekä toimivuutta seurataan aktiivisesti ja korjaustoimet pyritään kohdistamaan oikea-aikaisesti investointiohjelmaan varatuista määrärahoista. Yhtiöitettyjen kiinteistöjen osalta kiinteistöhuolto on yhtiön ulkoa ostamaa palvelua ja yhtiöiden toimintaa tuetaan tarvittaessa teknisen toimen asiantuntijoiden toimesta. Sähköisellä kiinteistöhuolto järjestelmällä ohjataan huolto- palvelutoimintaa.

Siivous- ja ravitsemispalvelut huolehtivat kunnan omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta sekä sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden ateriapalveluiden tuottamisesta.

Siivouspalveluiden toiminta-alueeseen kuuluvat koulut, päiväkotit, Kampus sekä kunnanvirasto, joissa siivoustiheyttä jatketaan harvennetulla mitoituksella. Lisäksi vuokra-asuntojen yhteiset tilat, eläinlääkärin tilat, seurojentalo, kirjasto sekä nuoppari tilat kuuluvat kunnan siivottaviin kohteisiin.

Muutokset 2024:

Liikuntahalli-investoinnin aikana

- keskuskeittiö ja kirkonkylän koulun ruokala jatkavat väistötiloissa
- väistöaikana ruokahuolto toimii kampuksen valmistuskeittiössä. Lukiolaiset ja yläasteen oppilaat ruokailevat kampuksen ruokalassa ja kirkonkylän peruskoululaiset ruokailevat kirjaston alakerran väistötiloissa. Nuoppari toimii päiväkotit Satulinnan tiloissa väistön aikana.

Liikuntahallin on tarkoitus valmistua 31.12.2024 mennessä ja uusi keskuskeittiö ja ruokala tulevat käyttöön 1.1.2025 jälkeen.

Riskit: Sähköhintat nousee enemmän kuin talousarvioon varattu 0,02 €/kWh. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023.

TOTEUMA

Toteutuma 1.1. -31.8.2024

Hyvinvointialueen vuokrien lakisääteinen korkopoistamattomalle pääomalle on budjetoinnissa virheellisesti kaksinkertaisena ja siksi se tulee jäämään budjetoidusta. Sote kiinteistöjen sähkösopimukset ovat siirtyneet Soite:lle ja siten sähkökulut ja vuokratulot jäävät budjetoitua pienemmäksi.

Valmistuskeittiö toimii Kampuksen keittiöllä, jossa valmistetaan koulu ruuat Möttöseen, Mäntymetsän päiväkodille sekä nuorisotalon alakerrassa olevaan jakelukeittiöön kirkonkylän ala-asteen oppilaita varten. Kampuksen keittiöllä ruokailevat lukiolaiset, KPedun oppilaat sekä kirkonkylän yläasteen oppilaat. Väistötiloissa toimiva koulujen ruokahuolto on toiminut suunnitellusti.

Talvikunnossapito on ylittänyt budjetoidun, johtuen runsaista lumisateista ja joulukuulta viivästyneistä avarauslaskuista. Alkutilvella on yleensä talvikunnossapitoon mennyt 70-80 % koko vuoden budjetista.

Lämmityskustannukset ovat alkuvuoden aikana korkeammat kuin aikaisempina vuosina.

Liikuntahallin kvr-urakka on myöhässä aikataulusta ja tekninen lautakunta on myöntänyt urakkaan lisäaikaa. Urakan on tarkoitus valmistua 31.3.2025 mennessä ja uusi keskuskeittiö ja ruokala tulevat käyttöön syyslukukauden alussa 2025.

Sähkön kulutus (kWh) on pienempi aiempiin vuosiin verrattuna, mutta hinnan nousun takia kustannukset ovat nousseet. Sähkönsopimus kumppani vaihtui 1.1.2024 ja tammikuussa hinta oli huomattavan korkealla, mutta helmi-maaliskuussa sähkön hinta oli jo alle budjetoidun. Sähkön kulutus on jatkunut pienempänä kuin aiempina vuosina, ja hinnan sidonta on onnistunut pitämään hinnan ennustettua alempana.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Sujuvuudella taloushyötyjä

1) Energiatehokkuuden edistäminen.

- tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu
- ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia.

Kokonaishyödyt:

- yhteisen ideoinnin määrä kasvaa
- kestävä kuntatalous

-Toimenpiteet: Kunnan omistamissa kiinteistöissä vaihdetaan led -valaistukseen ja toteutetaan muut energiatehokkuutta lisäävät toimet esim. aurinkokennot talousarvion puitteissa.

-Mittari ja tavoitetaso: Mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä)

-Toteuma: Ei toimenpiteitä.

3.4.3. Yhdyskuntapalvelut

TILIVELVOLLINEN

tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju

YLEISTIEDOT

Tehtävä: Kaavatiet ja kunnan muut tiet talviaurataan ja kesäkunnossa pidetään vakiintuneen tavan mukaisesti. Talviauraus- ja liukkaudentorjuntasopimukset ovat kilpailutuksessa vuosille 2022–2025 (optio 2026). Pysyvän asutuksen ulospääsyteinä toimivat yksityistiet talvikunnossa pidetään, mikäli pihatien tai yksityistiekunta on tehnyt hakemuksen talvikunnossapitoon. Teiden kunnossapitotyöt tehdään teiden kunnossapitotarpeet huomioiden yhdenmukaisesti yleisen tienpidon kanssa. Yksityisteiden talvikunnossapitoon on määriteltävä omavastuu, joka laskutetaan tiekunnilta kerran vuodessa toteutuman perusteella.

Kunnossapidossa painotetaan liikenteellisesti merkittäviä teitä. Kesäkunnossapitoon ei myönnetä enää kunnossapitoavustusta. Yksityisteiden peruskorjaukseen on haettavissa avustuksia ELY-keskukselta (50–70 %) ja kunnalta (maks. 20 %).

Tievalaistus kunnossapidetään rakennetuissa kohteissa ja yökatko on klo 22–06 välillä.

Kunnan omistamien yleisten alueiden ja ympäristön julkista kuvaa parannetaan.

Hulevesiverkostoa ei ole eriytetty kaavateiden kunnossapidosta. Hulevesiä pyritään ensisijaisesti viivyttämään ja imeyttämään muodostumiskiinteistöillä, jos tämä ei onnistu johdetaan hulevedet kunnan hulevesiverkostoa ja avo-ojia pitkin jokeen.

Riskit: Talvipuhtaanapitoon on budjetoitu 171 110 euroa, kun tp 2023 on 250 000 euroa, runsaslumisen kevään takia ja tilinpäätös 2022 oli 200 936 euroa. Aiemmin talvipuhtaanapidon kustannukset ovat vaihdelleet 84 000–201 000 euron välillä. Koronan ja Venäjän sodan vaikutukset näkyvät konetöiden hinnoissa ja

syksyllä 2022 kilpailutettujen talvipuhtaanapito urakoiden yksikköhinnat ovat nousseet talven 2021–2022 hinnoista noin 10–30 %. Lisäksi toteutumaan vaikuttaa lumisadepäivien määrä ja indeksin muutokset (+4,55 % 2022–2023 talvella), niitä on vaikea ennustaa talousarviota laadittaessa.

Sähköhinta nousee enemmän kuin talousarvioon varattu 0,02 €/kWh. Sähkön hankintasopimus on päätty-
mässä 31.12.2023.

TOTEUMA

Toteutuma 1.1.-31.8.2024

Talvikunnossapito on ylittänyt budjetoidun alkutalvella, johtuen runsaista lumisateista ja joulukuulta viivästyneistä aurauklaskuista. Alkuvuodesta on yleensä talvikunnossapitoon mennyt 70-80 % koko vuoden budjetista. Yksityisteiden omavastuu jää budjetoitua pienemmäksi, johtuen aurauksen piirissä olevien teiden vähentymisestä.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Sujuvuudella taloushyötyjä

1) Energiatehokkuuden edistäminen.

- tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu
- ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia.

Kokonaishyödyt:

- yhteisen ideoinnin määrä kasvaa
- kestävä kuntatalous

-Toimenpiteet: Alueiden, pihojen ja kunnan tiestöllä vaihdetaan led -valaistukseen talousarvion puitteissa.

-Mittari ja tavoitetaso: mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä)

-Toteuma: Ei toimenpiteitä.

Yhdessä hyvinvointi

2) Yleisten alueiden ja puistojen (sis. leikkipuistot) viihtyvyyden parantaminen

- kunta ja kuntalaiset yhteistyössä parantamaan viihtyvyyttä

Kokonaishyödyt:

- ympäristön viihtyvyys

-Toimenpiteet: Investoidaan keskitetty elinkaaripuistoon liittyvä leikkikenttä kirkonkylälle

-Mittari ja tavoitetaso: mittarina leikkikentän toteuttaminen

-Toteuma: Ei toimenpiteitä.

3.4.4. Liikelaitokset

3.4.4.1. Vesihuoltolaitos

TILIVELVOLLINEN

tekninen johtaja Alpo Anisimaa

YLEISTIEDOT

Tehtävä: Liikelaitosten hoito ja kunnossapitotehtävät. Liikelaitosten toimintavarmuutta parannetaan ennalta ehkäisevin huoltotoimenpitein.

Vesihuoltolaitos

Käyttötehtävät hoidetaan asetettujen tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti.

Laitoksien aluerajaukset tarkistetaan ja toiminta-alueen kiinteistöt pyritään liittämään verkostoihin tavoitteiden mukaisesti.

Vesi- ja viemärlaitoksesta esitetään kirjanpidollisesti eriytetty tilinpäätös (tase, tulos- ja rahoituslaskelmat liitetietoineen). Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä Vesi- huoltolaitos. Vesihuoltolaitoksen peruspääomalle ja taseessa muodostuvalle lainalle kunnanvaltuustomäärää laskennallisen koron. (Kvalt 22.2.2016 § 11 mukaan korko on 1 %).

Riskit: Viemäri verkostoon pääsee edelleen hulevesiä, joka lisää puhdistamon virtaamia rankkasateiden aikana.

Sähköhinta nousee enemmän kuin talousarvioon varattu 0,02 €/kWh. Sähkön hankintasopimus on päätty- mässä 31.12.2023.

Kaukolämpölaitos

Lämpölaitoksen energiatuotanto sekä lämpölaitoksen käyttö ja kunnossapito toteutetaan ostopalveluna Perhon Energiaosuuskunnalta kulutuksen edellyttämässä laajuudessa. Tuottosopimuksessa on asetettu ta- voitteeksi, että lämpöenergiaa tuotetaan hakkeella, kuorella, turpeella ja purulla niin paljon kuin teknisesti on tarkoituksen mukaista. Kattilaa hankittaessa on arvioitu, että hakekattilalla voidaan tuottaa noin 95 % vuotuisesta kaukolämmöntarpeesta, mutta tarve on kasvanut, joten tavoite on asetettu alemmaksi, eli ko- konaisenergiamäärästä 85 %. Loppu tuotetaan lämpökeskuksessa olevilla kevyt öljy kattiloilla.

Lämpöverkoston hoito ja kunnossapito toteutetaan kunnan omana työnä.

Selvitystyö kaukolämpölaitoksen mahdollista yhtiöittämisestä ja yhteistyökumppanin hakemiseksi on käyn- nissä.

Riskit: Lämpölaitoksen kattilan teho ei enää riitä kunnolla nykyiselle liittymä määrälle, joten verkoston laa- jentaminen on merkittävä riski. Kattilaa joudutaan ajamaan yliteholla ja se lyhentää kattilan käyttöikä ja lisää rikkoutumisen riskiä. Valtuusto on linjannut 29.8.2022 seminaarissaan että laitokseen voidaan liittää lisää kiinteistöjä ja investointisuunnitelma vuosille tullaan lisäämään lämpölaitoksen laajennus.

Aiempien vuosien perusteella budjetointiin on huomioitu osuuskunnan hyvin onnistunut energian tuotto kotimaisilla materiaaleilla (keskimäärin 96,16 %), joten mikäli kaukolämpöä joudutaan tuottamaan öljyllä enemmän kuin 5 % ei talousarvioon budjetoidut rahat riitä. Lämmitysöljyn hinta on noussut merkittävästi maailmanmarkkinoilla ja tämä korostaa riskin vaikutusta.

Kaukolämpöverkoston kunto on pääosin hyvä. Valtatie 13 alitus on vielä riskinä kuntonsa vuoksi. Peruskor- jaus viivästyi alitusluvan saamisen vuoksi.

Sähköhinta nousee enemmän kuin talousarvioon varattu 0,02 €/kWh. Sähkön hankintasopimus on päätty- mässä 31.12.2023.

TOTEUMA

Toteutuminen 1.1.-31.8.2024

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksella arvio laskutuksen tulot ovat syksyn 2023 lukemalaskutukseen perustuvia. Lukemalas- kutus tehdään marras-joulukuun vaihteessa. Laskutus aikaistettu elo-syyskuun vaihteeseen alv muutoksen takia. Aikaistettu laskutus toteutettiin arvio-laskuna ja vuoden viimeinen laskutus tehdään lukemalaskutuk- sena, koska 1.1.2025 alkaen jätevesimaksua korotetaan.

Verkostoon pumpattu veden määrä on ollut suurempaa kuin edellisinä vuosina, alavesisäiliö on käynyt tyhjänä, suurentuneen kulutuksen takia, tästä syystä verkostopaineessa on ollut alenemaa. Verkostossa on ollut vuotoja kolme, jotka ovat olleet merkittävän isoja.

Kaukolämpölaitos

Kaukolämpölaitoksen yhtiöittämiseen liittyvä työryhmä ei ole kokoontunut alkuvuoden aikana.

Kaukolämpöverkoston kunto on pääosin hyvä. Valtatie 13 alitus saatiin toteutettua vuoden 2023 lopulla. Verkoston huonoin kohta on Jaakontien haara, josta korjattu alkuvuoden aikana kaksi vuotoa.

Lämpölaitoksen huoltokatko toteutettiin elokuun lopussa. Kattilan muurauksia ja arinarautoja jouduttiin uusimaan laajemmin.

Kaukolämmön kulutusmaksun tarkastus tehtiin vuonna 2023. Nousu energianhinnassa pieni indeksi korotus näkyy toteutuneissa lämmityskustannuksissa. Kaukolämmön kulutusmaksun tarkastuksen ja kylmän alkutalven vaikutus näkyy lämmönmyynti tuloissa, mutta lämmin loppukevät ja kesä on tasoittanut lämmityskustannuksia.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Sujuvuudella taloushyötyjä

1) Energiatehokkuuden edistäminen.

- tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu
- ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia.

Kokonaishyödyt:

- yhteisen ideoinnin määrä kasvaa
- kestävä kuntatalous

-Toimenpiteet: Kunnan vesihuoltoverkoston hulevesiongelmaa pienennetään etsimällä kohteet, joista hulevesiä pääsee viemäriverkostoon.

-Mittari ja tavoitetaso: mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja puhdistamolle saapuvan jätevesimäärän pieneneminen.

-Toteuma: Hulevesivuotoja ei ole saatu vähennettyä.

3.5. Ympäristölautakunta

TALOUSLUVUT - YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	20 245	19 500	6 532	33,5 %
Toimintakulut yht.	-66 744	-73 905	-43 742	59,2 %
Toimintakate	-46 499	-54 405	-37 211	68,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 933	-3 540	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-50 432	-57 945	-37 211	64,2 %

3.5.1. Ympäristötoimi

TILIVELVOLLINEN

Rakennustarkastaja Jyri Harju

YLEISTIEDOT

Ympäristötoimi käsittää ympäristölautakunnan, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun.

Lautakunta hoitaa lakisääteiset rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, maa-ainestenoton sekä jätehuollon valvontatehtävät. Lautakunta toimii ympäristönsuojelulain mukaisena ympäristölupaviranomaisena ja maa-aines- ja rakennuslain mukaisena lupaviranomaisena sekä ulkoilulain mukaisena leirintäalueviranomaisena. Lautakunnan tehtävänä on valvoa kunnassa tapahtuvaa rakennustoimintaa sekä kaavoituksen toteutumista siten, kuin niistä on erikseen säädetty.

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa, joka neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan avulla edistää hyvää ja ympäristöön sopivaa rakentamista sekä valvoo ympäristön laatua. Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki ja -asetus, Suomen rakentamismääräyskokoelma sekä kunnan rakennusjärjestys. Rakennusvalvonta palvelee kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioonottamisesta sekä luvanhakijoiden ja naapurien oikeusturvan takaamisesta rakennettaessa.

Rakennetun ympäristön ja maiseman suojelua koskevat myös esimerkiksi rakennussuojelulaki ja luonnonsuojelulaki. Ympäristönsuojelulain mukaiset tehtävät kuuluvat ympäristölautakunnan alaisuuteen. Rakennustarkastaja toimii kunnan ympäristösihteerinä.

TOTEUMA

Ympäristölautakunnan käyttöaste prosentti on 64,2. Lautakunta on kokoontunut neljä kertaa ja käsiteltyjä asioita on ollut 31 kpl.

Rakennuslupien määrä on jäänyt odotettua pienemmäksi, mutta maa-aines- ja ympäristölupahakemuksia on tullut odotettua enemmän. Maa-aineslupahakemuksia on tullut 3 kpl, joista 2 kpl on maa-ainesluvan ja ympäristöluvan yhteislupahakemuksia. Ympäristölupahakemuksia on tullut 2 kpl. Maa-aines- ja ympäristöluvat ovat vielä laskuttamatta ja niistä tulee tuottoja 9310 euroa loppuvuodelle.

Maa-ainesalueiden valvontakäynnit suoritetaan loppusyksystä ja niistä kertyy laskutettavaa noin 5000 euroa. Ympäristölupavalvontoja on tehty syksyn aikana 5 kpl ja niitä jatketaan loppuvuoden aikana. Ympäristölupavalvonnoista kertyy myös laskutettavaa noin 2000 euroa.

Lupien laskutus tapahtuu loppuvuodesta, joten voidaan todeta, että toiminta on ollut suunnitelman mukaista ja toimintatuotot tulevat jopa ylittymään.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Yhdessä hyvinvointi

1) Ympäristön viihtyvyys

-Toimenpiteet: Ympäristön siisteys:

Valvonta ja tarvittaessa annetaan kehotuksia

-Mittari ja tavoitetaso: mittarina kuntalaispalautte

-Toteuma: Muutamasta maatalan pihapiiristä on tullut kuntalaisilta palautetta ja niistä annetaan siivouskehotuksia lähiaikana.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	1–8 2024
Rakennus- ja toimenpidelupahakemukset	45	40	8
Maa-aineslupahakemuksia	1	1	3
Ympäristölupahakemuksia	1	1	4
Rakennusilmoituksia	30	20	3
Poikkeuslupahakemuksia	1	1	0
Suoritettavat ympäristölupavalvonnat	15	12	0

TALOUSLUVUT - RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	18 559	19 500	6 532	33,5 %
Toimintakulut yht.	-66 744	-73 905	-43 742	59,2 %
Toimintakate	-48 185	-54 405	-37 211	68,4 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-48 185	-54 405	-37 211	68,4 %

3.6. Tarkastuslautakunta

3.6.1. Tarkastustoimi

YLEISTIEDOT

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunta arvioi, onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kuntalain 84 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tulee valvoa luottamus-henkilöiden sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tie-doksi.

Tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan tulee perustua arviointisuunnitelmaan (121.4 §), joka voidaan tarkastuslautakunnan niin päättäessä antaa tiedoksi valtuustolle.

Tarkastuslautakunnan arviointityötä kehitetään myös jatkossa kunnan toiminnan tuloksellisuutta tukevaksi.

TOTEUMA

Toteutuneet tarkastuspäivät 2,6 ja kokouspäivät 5 raportointikaudella. Tarkastuslautakunta on suorittanut johdon kuulemisia raportointijakson aikana 3 kpl. Sihteeripalveluita on ostettu 3,0 päivää.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	1–8 2024
Määrätavoitteet:			
- Tarkastuspäivät / v	12	12	2,6
- Sihteeripalvelut			3,0
- Kokousten lukumäärä	10	10	5
Hallintokuntavierailut / johdon tapaamiset	5	5	3

TALOUSLUVUT - TARKASTUSLAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET)

	TP 2023	TA 2024	1–8 2024	Käyttö-%
Toimintatuotot yht.	0	0	0	-
Toimintakulut yht.	-24 556	-29 109	-18 500	63,6 %
Toimintakate	-24 556	-29 109	-18 500	63,6 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-24 556	-29 109	-18 500	63,6 %

4. INVESTOINNIT

4.1. Investointien taustaa

Tähän voi kirjoittaa.

INVESTOINNIT

	TA 2024, menot	TA 2024, tulot	1–8 2024
9214 Kokkonevan tuulipuisto/kaavoitus			-1 465
9217 Ahvenlammin tuulipuisto/ kaavoitus			-3 496
9218 Kirvesvuoren tuulipuisto /kaavoitus			-2 104
9219 Ulkoilualueet ja leikkikentät	-15 000		-55
9455 Liikuntahalli ym. tilat	-2 155 000	525 000	-1 319 481
9510 Vesijohtoverkoston laajentaminen	-20 000		-8 150
9512 Vesikulutusmittarit	-80 000		-80 380
9530 Viemäriverkoston laajentaminen	-20 000		-8 911
9534 Kompostointikenttä, Ruunakangas	-100 000		-82 798
9500 Kaukolämpöverkoston laajentaminen	-20 000		-14 049
9501 Kaukolämpöverkoston peruskorjaus			-13 000
9121 ICT-ohjelmistoinvestoinnit	-15 000		
9122 Laajakaistahankkeet	-50 000		
9210 Suunnittelutehtävät, kaavoitus	-10 000		
9211 Yksityistiet, kuntaosuus	-15 000		
9101 Maa- ja vesialueet	-25 000	25 000	
9130 Osakkeet Khall	-3 000		
9464 Keskuskeittiö ja ruokala	-1 000 000		
9430 Kaavateiden valaistus	-30 000		
9441 Kaavateiden rak.ja perusparannus	-10 000		
Yhteensä	-3 568 000	550 000	-1 533 888

5. SIIJOITUSTOIMINTA

SIIJOITUSTOIMINTA TASEESSA

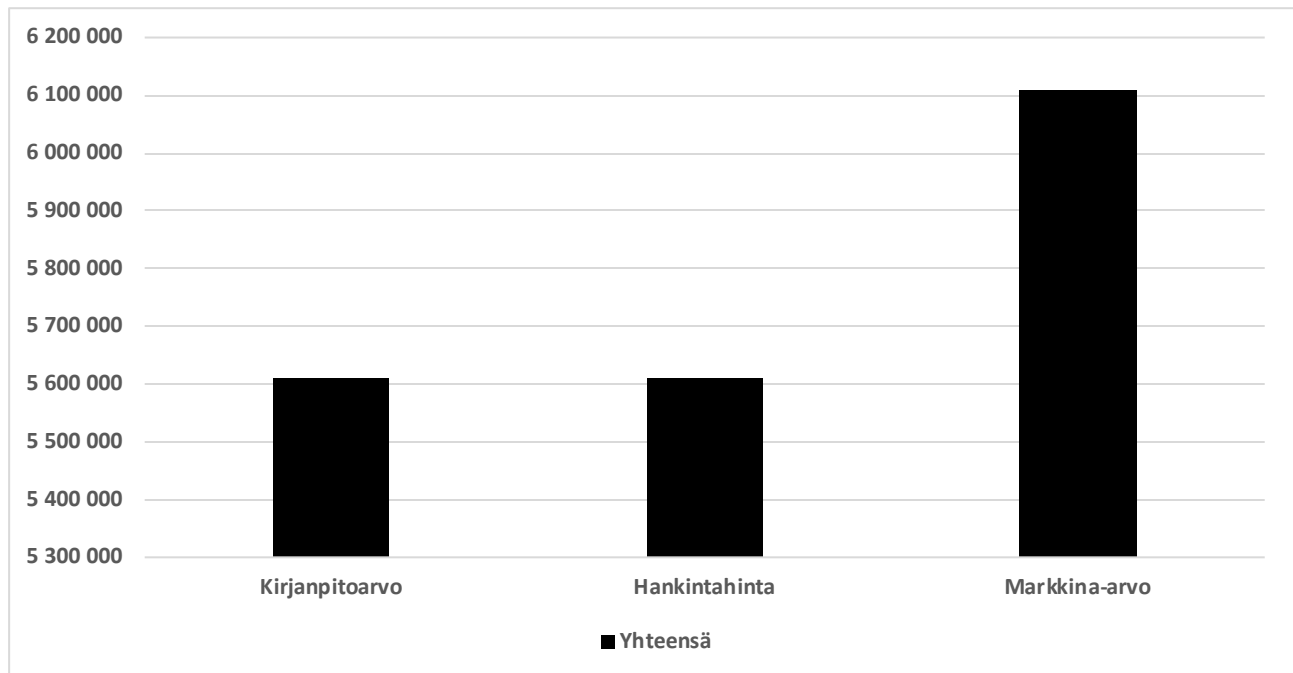
	TP 2023	Saldo	Vuoden alusta
Rahoitusarvopaperit			
Osakkeet ja osuudet	5 763 096,99	-157 683,60	5 605 413,39
Sijoitukset Evli	181,61	4 065,84	4 247,45
Rahoitusarvopaperit yhteensä	5 975 387,00	-153 617,76	5 821 769,24

SIIJOITUSTOIMINTA

	Kirjanpitoarvo	Hankintahinta	Markkina-arvo	Arvonmuutos
Osakesijoitukset	2 339 875	2 344 434	2 627 243	282 809
Lyhyet korkosijoitukset	8 407	8 407	8 503	96
Pitkät korkosijoitukset	3 257 131	3 257 131	3 470 183	213 051
Rahavarat	4 247	0	4 247	
Yhteensä	5 609 661	5 609 973	6 110 177	495 956
Vuoden alussa	5 763 097	5 767 656	6 000 524	
Muutos vuoden alusta	-153 436	-157 684	109 653	

Pääoman vähennykset vuoden alusta yht. 320 600

SIIJOITUSTOIMINTA

6. ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Kuntien talouden kehitykseen vaikuttavat kansantalouden tila, väestömuutokset, verotulot ja valtionosuudet sekä kuntien päätökset koskien esimerkiksi investointeja, palveluiden järjestämistä ja veroprosenttia.

KANSANTALouden TILA

Valtiovarainministeriön mukaan yksityinen kulutus kasvoi selvästi vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä. Kasvua siivittivät etenkin lyhytikäiset tavarat, mikä voi olla seurausta edellisvuotta kylmemmän talven aiheuttamasta sähkön ja kaukolämmön kulutuksen kasvusta. Kuluvana vuonna reaali-palkkojen ennakoidaan kääntyvän kasvuun ansiotason noustessa, vaikka työllisyystilanne onkin selvästi heikentynyt. Korkeat lainakorot piinaavat yhä asuntovelallisia, mutta EKP:n koronlaskujen käynnistyttyä vuoden euribor-korko on laskenut jo selvästi huippulukemistaan, ja asuntolainakannan keskikorkokin on kääntynyt laskuun.

Kotitalouksien käytettävissä olevien nimellistulojen kasvu hidastuu viime vuodesta, mutta inflaation hiipussa kotitalouksien reaalitytulot kasvavat nopeammin kuin vuonna 2023, mikä tukee kulutuksen kasvua. Yksityinen kulutus kasvaa lähes prosentin vuonna 2024, vaikka sosiaalietuuksien leikkaukset ja arvonlisäveron nosto syyskuussa hidastavatkin kulutuksen toipumista.

Kuluttajien luottamus koheni kesällä hieman, mutta oli edelleen keskimääräistä heikompaa. Kuluttajat näkevät Suomen talouden tilanteen erityisen synkkänä, mutta enemmistö vastaajista odottaa kuitenkin oman taloutensa tilanteen paranevan vuoden sisällä. Kestokulutustavaroiden kulutus laski selvästi kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja oli matalammalla kuin kertaakaan vuoden 2015 jälkeen. Vuositasolla kasvu-uralle arvioidaan päästävän vuonna 2025.

Julkisen kulutus kasvoi 3,4 prosenttia vuonna 2023. Julkisen kulutuksen kasvun arvioidaan hidastuvan kuluvana vuonna n. 0,5 prosenttiin ja supistuvan vuonna 2025 0,5 prosenttia ja vuonna 2026 0,1 prosenttia.

Kulutusmenojen kehitystä jarruttavat mm. hallituksen säästöt. Lisäksi kulutusmenojen kehitystä hidastavat hyvinvointialueiden omat pysyvät sopeutustoimet. Julkisen kulutuksen arvoa nostaa ennustevuosina pääasiassa hintojen kasvu. Julkisen sektorin ansiokehitystä vauhdittavat kunta- ja hyvinvointialueille sovitut palkkausjärjestelmien kehittämishjelmat sekä hyvinvointialueiden palkkojen yhtenäistämiseen liittyvä sopimus. Näiden sovittujen kehittämishjelmien oletetaan pitävän paikallishallinnon ansiokehityksen yleistä ansiokehitystä ripeämpänä vuoteen 2027 saakka.

Kuva investointien laskusta viime vuonna synkeni selvästi kesäkuun vuositilinpäivän julkistuksessa. Investoinnit vähenivätkin jopa 8,8 prosenttia vuonna 2023 ja lasku jatkui myös vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä. Suurin lasku investointeissa on asuinrakentamisessa ja myös muut rakennusinvestoinnit ovat vähentyneet. Rakentamisen osalta vuosi 2024 on edelleen erittäin heikko, mutta näyttäisi siltä, että rakentamisen pohja on saavutettu ja rakentaminen alkaa toipumaan ensi vuonna.

Julkiset investoinnit kasvavat tänä vuonna, vaikka alijäämät rajoittavat valtion ja kuntien investointimahdollisuuksia. Valtion investointeja pitää yllä kyberturvallisuuden, rajavalvonnan ja maanpuolustuksen vahvistaminen sekä EU:n investointirahoitus. Lisäksi T&K-rahoituslaki lisää tuntuvasti valtiohallinnon investointeja vuodesta 2024 alkaen aina vuoteen 2030 saakka. Paikallishallinnossa investointipaineet pysyvät korkealla tasolla väestön muuttoliikkeen ja rakennuskannan korjaustarpeiden vuoksi. Maan hallituksen päätökset voivat vaikuttaa huomattavasti julkisten investointien kehitykseen tulevina vuosina.

Julkisen talouden alijäämä on muodostunut syväksi heikon suhdanteen, nopean inflaation, korkomenojen kasvun sekä varautumismenojen kasvun takia. Alijäämä kuitenkin alkaa parantua hitaasti myöhemmin, kun talous toipuu ja sopeutustoimet alkavat vaikuttaa täysipainoisesti. Tänä vuonna julkisen talouden alijäämä syvenee edelleen, yltäen 3,7 prosenttiin BKT:hen suhteutettuna. Alijäämä syvenee, kun heikko suhdante-tilanne jatkuu, verotulojen kasvu on vaimeaa ja sosiaaliturvamaksujen tuotot supistuvat. Syyskuun alussa voimaan tullut arvonlisäveron korotus kasvattaa verotuloja, mutta menoja lisäävät kulutusmenojen sekä korko- ja eläkemenojen kasvu. Hallituksen päättämät sopeutustoimet alkavat parantaa julkisen talouden tilannetta, mutta eivät vielä käännä kehityksen suuntaa. Työttömyysvakuutusmaksun merkittävä alentaminen heikentää entisestään julkisen talouden rahoitusasemaa. Vuonna 2025 julkisen talouden alijäämä pienenee 3,2 prosenttiin. Vaikka menoja kasvattavat muun muassa suuret puolustushankinnat, hallitusohjelmassa ja kevään 2024 kehysriihessä päätetyt sopeutustoimet vähentävät menoja ja lisäävät tuloja merkittävästi. Tulevina vuosina rahoitusasema paranee edelleen ja asettuu 2,1 prosenttiin vuonna 2028.

Kuntahallinnon alijäämä kasvoi merkittävästi vuonna 2023. Tänä vuonna rahoitustilanne säilyy ennallaan, mutta vuonna 2025 se heikkenee jälleen.

TYÖLLISYYS

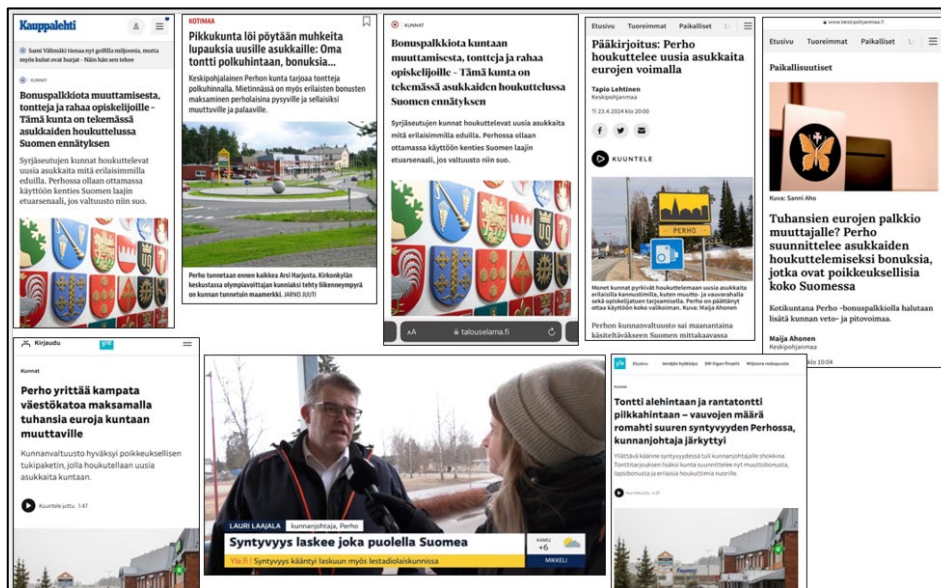
Vuonna 2024 työllisten määrä vähentyy puoli prosenttia, sillä työvoiman kysyntä on heikkoa talouden taantumaksi. Avoimia työpaikkoja on tänä vuonna ollut viime vuotta vähemmän palveluissa ja teollisuudessa. Lisäksi elinkeinoelämä suunnittelee työllistävänsä selvästi vähemmän ihmisiä varsinkin jalostustoyrityksillä. Rakennustoiminnassa työllisiä on yhä selvästi vuotta 2023 vähemmän. Osaavan työvoiman yleinen puute saa yritykset kuitenkin pitämään jossain määrin kiinni työntekijöistään, sillä taantuma näyttää jäävän lyhytaikaiseksi ja on todennäköistä, että lomautuksiin sekä muihin työvoimajoustoihin turvaututaan pikemmin kuin irtisanomisiin. Lisäksi paikallishallinto työllistää lisää varsinkin terveydenhuoltoon. Työllisyyden laskun ja lomautusten suuren määrän vuoksi työtuntien määrä supistuu selvästi koko taloudessa.

VÄESTÖMUUTOKSET

Tilastokeskuksen mukaan syntyvyys on laskenut Suomessa vuodesta 2010. Vuoden 2023 kokonaishedelmällisyysluku oli 1,26, joka on vuodesta 1776 alkavan tilastoinnin matalin syntyvyyden taso. Jotta väestö uusiutuisi ilman muuttoliikettä, kokonaishedelmällisyysluvun pitäisi olla noin 2,1.

Perhon valtuusto päätti 22.4.2024 Kotikuntana Perho -bonus-kampanjan periaatteista. Kampanja sai paljon medianäkyvyyttä valtakunnallisissa ja paikallisissa televisiossa, radiossa ja lehdissä 15.-29.4.2024 välisenä aikana. Kampanjan odotetaan vaikuttavan Perhon kunnan asukasluvuun positiivisesti. Kotikuntana Perhoon. kampanjan markkinointia on jatkettu myös kesän läpi ja jatketaan loppuvuoden ajan. Yhteydenottojen perusteella kampanja on herättänyt kiinnostusta Perhon kuntaa kohtaan, ja elokuun loppuun mennessä väestölisäystä oli 10 henkilö vuoden alkuluvuun verrattuna.

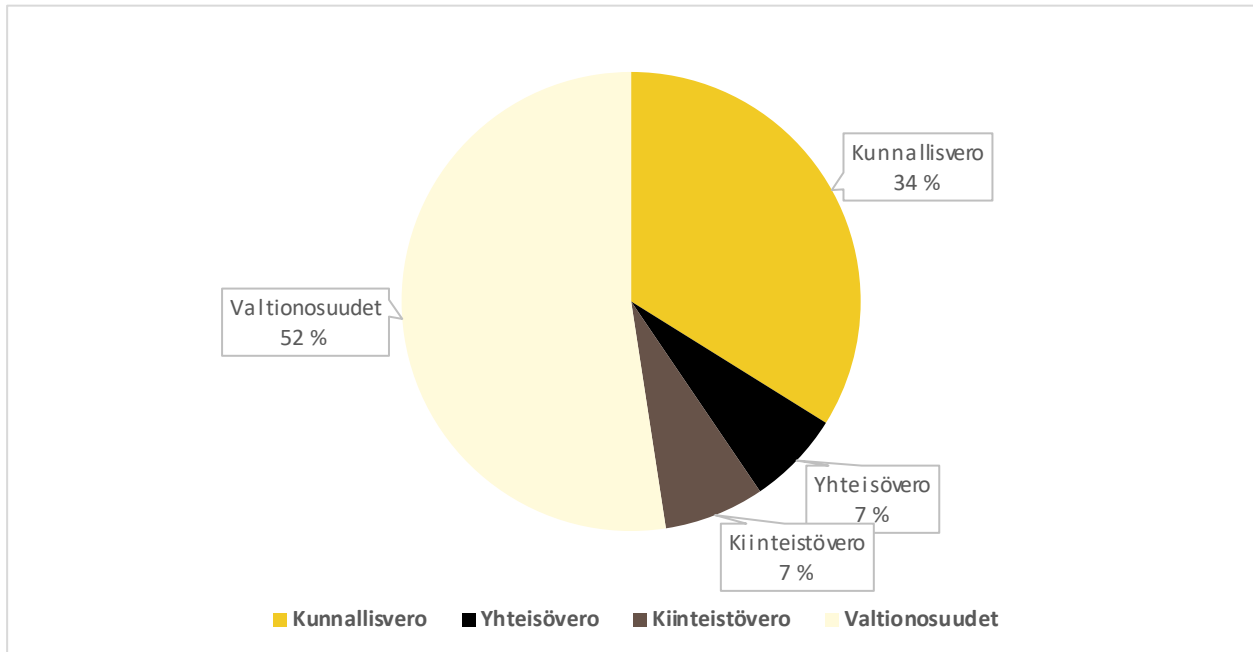

VEROTULOT

Huhtikuussa arvioitiin, että talouden taantuman takia talousarvioon 2024 arvioidut verotulot eivät välttämättä tule toteutumaan. Tämä olisi vaikuttanut merkittävästi Perhon kunnan talouteen, koska puolet Perhon kunnan toiminnasta rahoitetaan kunnan omilla verotuloilla. Perhon kunnan verotulokertymä on osoittautunut olevan talousarvion mukainen, jopa hieman suotuisampi.

Huono taloustilanne aiheuttaa kunnille paineita nostaa veroprosenttia ensi vuodelle. Kunnat ilmoittavat vuoden 2025 veroprosentit Verohallinnolle 18.11.2024 mennessä. Talouden tasapainottamisen vuoksi Perhon kunnan tulorahoitusta tulee lisätä ja tästä aiheutuu painetta veronkorotuksiin.

PERHON KUNNAN TULOT**VALTIONOSUUDET**

Valtion rahoituksen osuus on historiallisen alhaisella tasolla. Kuntien tasapainottamisen tarpeet ovat isot, sillä monessa kunnassa valtionosuudet vuonna 2024 ovat jopa miinuksella. Valtionosuuksien painoarvo kuntien taloudessa näyttäisi siis heikkenevän, joten kuntien tulee jatkossa seisoa enemmän omilla jaloillaan. Kunnat eivät voi luottaa, että valtio rahoittaa kuntien toimintaa.

Valtio valmistelelee paraikaa kuntien rahoitusjärjestelmän uudistusta, joka tulee voimaan 1.1.2026. Uudistuksen pitäisi auttaa kuntia, mutta vaikutukset eivät vielä ole selvillä, mikä vaikeuttaa talousarvion 2025 laadintaa.

KUNTIEN PÄÄTÖKSET***Kunnan päätöksenteko***

Seuraavat kuntavaalit järjestetään huhtikuussa 2025 samaan aikaan vuoden 2025 aluevaalien kanssa. Silloin perholaisilla on mahdollisuus valita, kuka heitä edustaa kuntien päättävissä toimielimissä. Kuntavaalit edustavat lähidemokratiaa ja jokainen äänioikeutettu pääsee silloin vaikuttamaan jokapäiväiseen arkeen.

TE-palvelut siirtyvät kunnille 1.1.2025

Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy TE-toimistoilta kunnille 1.1.2025 ja samalla nykyiset TE-toimistot lakkautetaan. TE-toimistojen henkilökunta siirtyy liikkeenluovutuksella valtiolta kuntiin ja kuntayhtymiin. Työllisyyspalveluista tulee kunnille uusi peruspalvelujen järjestämistehtävä. Tähän asti kunnat ovat maksaneet pitkäaikaistyöttömistä ns. Kelan sakkomaksua, joka on puolet kunnan pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuesta 300 päivän jälkeen. Vuoden 2025 alusta sakkomaksuja alkaa kertyä jo 100 päivän jälkeen, joten työttömyysaste on kunnille entistä tärkeämpi luku, joka vaikuttaa kuntien talouteen.

Pienten lukioiden saavutettavuuslisä

Pienten lukioiden lisää ollaan uudistamassa saavutettavuuteen perustuvaksi lisäksi. Tällöin maksuperusteena ovat koulutuksen järjestäjän syrjäinen sijainti ja vähäinen oppilasmäärä. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2024 aikana, mutta saavutettavuuslisän mukaisia rahoituspäätöksiä tehdään vasta vuodelle 2026.

Sote-kiinteistöt

Vuonna 2026 päättyy kolmen vuoden sote-kiinteistöjen ns. pakkovuokra. Hyvinvointialueet tekevät parhailaan uudistuksia palveluverkkoonsa, joten on riski, että kuntien omistamia sote-kiinteistöjä jää osa vuokraamatta. Kunnilla on kuitenkin lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamista § 43 mukaan oikeus saada korvaus uudistuksen omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvista kustannuksista tietyin edellytyksin.

6.1. Tilinpäätösennuste

TILINPÄÄTÖSENNUSTE 2024

(1 000 euroa)	TP 2023	TA 2024	TPE 2024	Poikkeama
Toimintatuotot yht.	2 616	2 469	2 221	-248
Toimintakulut yht.	-12 184	-11 745	-11 685	60
Toimintakate	-9 569	-9 276	-9 464	-188
Kunnallisvero	3 433	3 434	3 598	164
Osuus yhteisöverosta	665	583	605	22
Kiinteistövero	929	1 223	1 087	-136
Verotulot	5 027	5 240	5 290	50
Valtionosuudet	5 677	5 684	5 478	-206
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	210	-490	-254	236
Vuosikate	1 345	1 159	1 050	-109
Poistot ja arvonalentumiset	-1 416	-1 169	-1 169	0
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-71	-10	-119	-109
Poistoeron muutos	4	0	0	0
Rahastojen muutos	0	10	0	-10
Tilikauden yli-/alijäämä	-67	0	-119	-119

